

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič
à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inserati petič
vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vračaja.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažjeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODEBUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — — — CELJE, Kocanova ulica 2. — Tel. 100.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

MIROLJUBNOST FRANCIJE

Herriot o francoskih stremiljenjih po zagotovitvi miru — Priprave za varnostne pogodbe — Zavezništvo Nemčije in Italije

Pariz, 26. septembra. AA. Tukajšnji »Temps« prinaša daljše poročilo o večeršnjem Herriotovem govoru in pravi:

Herriot je pred vsem naglasil, da je glavna misel, ki je vladala stalno na umu, mir. To je povedal tako jasno in nedvoumno, da bodo vsi v Franciji in v inozemstvu razumeli. Dalje je Herriot s poudarkom izjavil, da vodi Francija politiko Društva narodov, politiko jasnosti in odkritosti, pred katero so vsi narodi enaki. Izjavil je, da si vsi želimo razorožitve v duhu in po črki čl. 8 pakta DN, toda ob zagotovitvi varnosti. Posebno pomemben je pasus, ki govori o volji Nemčije, da se vnovič oboroži. Prav je Herriot povedal, da je brezumno hoteti stvarno razorožitve, dokler se ne razoročimo tudi moralno. Francija ne sovraži nobenega naroda in vrača mržnjo drugih z naklonjenostjo in samozatajevanjem. Zakaj, zaključuje »Temps«, zakaj ne morejo vsi narodi razumeti jezika g. Herriota, jezika državnika, ki si je v svesti svoje odgovornosti in govori take besede?

Pariz, 26. septembra. AA. Današnji tujerazpisniki hvalijo večeršnji govor predsednika francoske vlade Herriota. Pertinax to-mači ta govor v listu »Echo de Paris« in pravi, da sloni ves Herriotov govor na dveh trditvah. Po prvi trditvi prehaja nemška vojska z vsakim dnem iz okvirja, ki je bil določen z versajsko mirovno pogodbo. Po drugi Herriotovi misli pa bi se moralo DN preurediti tako, da bi postala ustanova resnične važnosti. Šele ko bosta ti dve vprašanji rešeni, bo mogoče po mnenju pisca pristati na znižanje francoske vojske. Malo pa je verjetno, da se bo DN preuredilo v tem smislu.

Podobno pišejo drugi pariški listi. Le »Ordre« zamerja Herriotu, da je v svojem govoru pohvalil Brianda. List povdarja, da

sta Briandova miroljubna in pacifistična politika in DN podprli nemški militarizem in mu dovolili razmah.

O odstavku Herriotovega govora, ki govori o varnosti in arbitraži, smatra »Matine«, da je treba poudariti dejstvo, da 37 držav še vedno ni pristalo na pakt o arbitraži, ki ga je DN sprejelo že 1928. leta. Med temi državami so Nemčija, Avstrija, Madžarska, Bolgarska in Turčija. To pa so baš tiste države, ki danes zahtevajo nekakšno ravnopravnost v oboroževanju. List vprašuje, ali bo kdo na sedanjem zasedanju DN to vprašanje pokrenil.

Pariz, 26. sept. Ministrski predsednik Herriot je v svojem večeršnjem govoru med drugim omenil, da se kaže prvi žarek posebnega varnostnega pakta iz Zeneve. Izjava ministrskega predsednika je zbudila v vseh političnih krogih veliko pozornost. Današnji »Echo de Paris« izpopolnjuje to izjavo ministrskega predsednika s poročilom iz Zeneve, po katerem sestavlja grški delegat Politis osnutek takega varnostnega pakta, ki ga namerava predložiti v teku zasedanja Društva narodov zastopnikom ostalih zainteresiranih držav. »Echo de Paris« svari Herriota, naj se ne spušča v take zadeve, ker bi vsak tak pakt izkoristale druge države za to, da bi zahtevale od Francije, naj zniža svojo oborožitve dočim bi same ostale oborožene. V ostalem pa ves pariški tisk soglasno odobrava Herriotov govor in naglašja, da je Herriot s tem svojim govorom odstranil vsako nejasnost ter odkrito in odločno povedal kako stališče zavzema Francija.

London, 26. septembra. AA. List »Sunday Times« je objavil članek Weekhama Steeda, datiran iz Zeneve. Članek pravi, da so sedaj tudi mnogi Angličje, doslej zadržani zagovorniki razorožitve, prišli do spo-

znanja, da se bo Nemčija ponovno oborožila in da je na najboljšem potu, da to doseže. Nikaka tajnost ni, pravi Steed, da sta Nemčija in Italija sklenili pozitiven dogovor, ki ima pomen prave zvezniške pogodbe. Nemške zahteve po enakopravnosti so samo umetni dim, ki ga spuščajo iz taktičnih razlogov.

Nemčija ostane nepopustljiva

Pariz, 26. septembra. AA. Iz Berlina poročajo, da nemški desničarski listi trdijo, da se zunanji minister Neurath pri razgovoru s Hendersonom ni pogajal, nego da je predsedniku razorožitvene konference samo izjavil, da na njegovo poslednje pismo ne namerava odgovoriti. Listi pišejo, da ni govora o tem, da bi se Nemčija vrnila na razorožitveno konferenco prej, dokler se ne sprejme nemška zahteva glede enakopravnosti.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« pravi, da je nastop zunanjega ministra Neuratha pripomogel k temu, da so se razpršili nek dvomi, ki so se pojavili v okolici Hendersona. Po pisanju centristične »Germanie« je nemška delegacija v Zenevi mnenja, da mora inicijativa za morebitne ponovne razgovore med Neurathom in sirom Johnom Simonom prevzeti le-ta. List misli, da bi bil tak ponoven razgovor neploden. Če ne bi poprej Anglija in Francija formulirali predlogov v zvezi z nemško zahtevo o enakopravnosti.

Herriot se je vrnil v Zenevo

Pariz, 26. sept. AA. Predsednik francoske vlade Herriot je po večeršnjem obisku v volilnem okrožju poslance Malvyja v Gramatu, kjer je imel pri tej priliki velik političen govor o zunanje-političnem položaju, odpotoval z avtomobilom v Zenevo, kamor prispe danes okoli 17.

Jugoslovenska razstava v Amsterdamu

Amsterdam, 26. sept. AA. Včeraj so na svečan način otvorili v amsterdamskem mestnem muzeju veliko razstavo jugoslovenskih umetnin, ki je prirejena pod pokroviteljstvom Nj. Vis. kneza Pavla.

Pri otvoritvi razstave je bilo navzoče zelo izbrano amsterdamsko občinstvo. Pozdravne govore so imeli prosvetni minister Terpstra, senator Herkoms Teusen in naš poslanik v Amsterdamu dr. Stražičnik. Med navzočimi so bili kraljičin komisar Roel, generalni konzul Maerens in vsi ravnatelji velikih holandskih muzejev ter veliko število umetnikov in književnikov.

Iz Beograda so se otvoritve razstave udeležili aranžerji razstave ga. Krista Djordjević, predsednica društva »Cvijeta Zuzorić«, Milan Kasanin, ravnatelj muzeja za sodobno umetnost v Beogradu, in kipar Toma Rosandić.

Po splošnem priznanju je razstava napravila izredno lep vtis. Tudi holandski listi se o njej, kakor tudi o jugoslovenski umetnosti vobče, izražajo zelo pohvalno.

Hitler proti Hugenbergu

Berlin, 26. septembra. AA. Hitlerjevci so razvili silno ostro propagando proti Hugenbergovemu tisku. Narodna socialistična stranka je namreč prepovedala svojim članom kupovanje Hugenbergovih listov, pa tudi tistih meščansko-nacionalističnih listov, ki prinašajo vesti Hugenbergove agencije Telegraph-Union. Prav tako je Hitlerjevci prepovedano v teh listih vsako oglaševanje. Razen tega zahteva vodstvo Hitlerjeve stranke, da njeni člani bojkotirajo kinematografe, ki predvajajo filme Ufe, največjega Hugenbergovega filmskega podjetja. Družava se, da namerava Hitlerjevci ustanoviti svojo lastno brzojavno agencijo.

Sovjeti slave Gorkega

Pariz, 26. sept. AA. Iz Moskve poročajo, da so tamkaj včeraj svečano proslavili književniški jubilej pisatelja Maksima Gorkga. V velikem gledališču je bila velika svečanost, ki so se udeležili zastopniki sovjetske vlade, sovjetskih delavcev in sovjetskih pisateljev, ki so poveljevali dela Maksima Gorkga. Slavljenec je proslavi osebno prisostvoval. Pri tej priliki so zbrano občinstvo sporočili splošno izjavo, da odlikuje Maksima Gorkga z Leninovim redom in s tem, da se prvo moskovsko akademsko gledališče posveti imenuje po Gorkem. Sklep vlade tudi odreja, da se bo mesto Novgorod, kjer se je Maksim Gorki rodil in prebil svojo mladost, odlej imenovalo po Gorkem.

Obnova mestne plinarne

Končno se nam vendar obeta boljši in ekonomičnejši plin

Ljubljana, 26. septembra.

Med najvažnejšimi deli, ki se jih je letos lotila naša mestna občina, je za modernizacijo mesta, zlasti kar se tiče gospodinjstva, obrti in industrije, gotovo med prvimi popolna preureditev mestne plinarne, ki ž njo dobi občinstvo že toliko izboljšani in ekonomičnejši plin. Dosedaj je plinarna izdelovala plin v zastarelih retortnih pečeh, podobno kakor ga je pričela izdelovati leta 1861., ko je bila ustanovljena kot privatno podjetje A. Riedingerja, podjetnega tuja iz Augsburga, ki so se mu pridružili tedanji nemški denarni veljaki Ljubljane. Pod županovanjem Ivana Hribarja, ki je skoraj do zadnjega poslovenil Ljubljano tudi v gospodarskem oziru, so prešle delnice v slovenske roke. Dokler jih končno ni odkupila mestna občina Ljubljanska, tako da ima od tedaj korist od vedno rentabilne plinarne vse ljubljansko prebivalstvo. Sicer je bila 1907. plinarna pod vodstvom tehniškega ravnatelja g. A. Čuhe prenovljena za tedanje prilike, pozneje pa je konzum plina v Ljubljani tako močno porastel posebno v zadnjih letih, da so npr. prave postale premahne in za današnje čase tudi zastarele. Ne glede na to, da so se v toku tulin let tudi že do skrajnosti izrabile Nuino potrebne je h-torej popolno prenovljenje oziroma temeljita izpopolnitev plinarne z novimi modernimi aparati. V prvi vrsti seveda je bilo potrebno postaviti moderne peči za proizvodnjo plina, v drugi vrsti pa izpopolniti čistilne naprave, ki naj omogočajo oddajo čistega plina. Namesto starih retortnih peč, v katerih je izplnilo lahko le 150 kg premoga na 6—8 ur, postavljajo sedaj

vertikalno komorsko peč

s 5 komorami, od katerih vsaka drži 2200 kg in se odplnjuje v 12 urah. Pomembna razlika med stari in novimi pečmi pa je tudi ta, da so pri starih retortah delavci silno trpeli zaradi vročine, razen tega je pa tudi polnjenje s premogom in izpraznitev retort zelo mučno in težko delo, saj je ročno manipuliranje z žarečim koksom, ki ima 1100 stopinj C, gotovo prava muka, a sedaj pri novi peči se bo vse to delo opravljalo strojno avtomatsko. Peč je stolpu podobna stavba, ki meri v višino 27 m, zgrajena pa bo ta orjaska peč iz močne železne konstrukcije in zidana iz 330 ton šamotne opeke najrazličnejših oblik, pripravljenih za precizno konstrukcijo. Če torej računamo vse težko ogrođje, vso šamotno in navadno opeko ter ostali gradbeni material, bo stavba požrla poln vlak gradiva.

Kot je s slike razvidno, se premog dviga z dvigalom na električni pogon do vrha stavbe, kjer je nameščeno ročno skladišče za štiri dni potrebnega premoga. Po lijakih iz močne pločevine se polnijo posamezne komore s premogom brez posebnega truda. Komore se zapro in kurijo z generatorskim plinom, da so stene komor vedno razbijeane na žar 1200 stopinj C. Premog ostane v komorah 12 ur in izgubi pri tej destilaciji hlapljive snovi, t. j. surovi gorljivi plin, ki se odvaja v aparate, kjer se čisti, komorah pa ostane od premoga le koks, t. j. porozna jeklenosiva gorljiva tvarina, ki se uporablja v industriji, pri centralnih kurjavah kot kurivo in v kotelnicah. Po preteku 12 ur se spodnji zapor komor odpro in ves koks pade v masovno zgrajen železen voz, s katerim se odpelje pod gasilni stolp, da se žar ugasi. Vse to se opravlja s strojno pomočjo, delavstvo je le nadzira, a doslej je šlo vse na roko. Prijetno bodo presenečeni okoličani plinarne, ko bo ta peč v obratu, ker ne bodo več trpeli radi dušljivih rumenkastih kurilnih plinov, ki so večkrat na dan zasmerali okolič.

Plin iz nove peči bo močnejši po kalorigah, zatorej izdatnejši in zato, ker se ga bo manj porabilo, tudi

cenejši za vsaj 20 odstotkov.

Posebno pa bo uporaba plina iz novih naprav prijetna, ker bo plin popolnoma čist, in se bo doba masili čestni plinski vodi in tudi ne cevi v poslopljih ter zato tudi ne gorilci v finih plinskih aparatih v stanovaljih. To se bo doseglo z renoviranjem čistilne aparature v plinarneh. Surovi plin se bo namreč umetno hladil v plinarni skotaj na 0 ston C.

Nova peč in nove čistilne naprave, ki predočujejo prav za prav v bistvu popolnoma

novi plinarne,

so zgrajene po najnovejših izkustvih, tako da s tem dobi Ljubljana

najmodernjšo plinarno v državi.

Tudi čiščenje plina je popolnoma novo in imajo enakih naprav, le nekaj je Nem-

ščji ter šele samo dve v sosedni Avstriji, ki vse obratujejo brezhibno.

Za modernizacijo plinarne v tem obsegu se je upravni odbor plinarne odločil brez skrbí, saj se raba plina v Ljubljani prav naglo in stalno veča. Tako n. pr. je plinarna prodala v letu 1924. le 790.000 kub. metrov, lani pa že blizu 2.000.000 kub. metrov. Potreba po plinu je vedno večja, ker najemniki stanovanj zahtevajo povsod praktične in sorazmerno tudi cenene naprave za kuho in kurjavo s plinom. V Ljubljani imamo danes že do

1000 kopalnih peč s plinsko kurjavo in 1500 kuhalnih naprav.

Med temi nekatere zelo velike štedilnike in velike kuhinje, ki obratujejo le s plinom, kakor n. pr. v javni kuhinji v Deslavski zbornici, kjer se kuha in peče za preko 500 oseb naenkrat le s plinom. Sploh pa se povečini vse javne kuhinje opremljajo s plinskimi aparati, ker ravno v teh velikih podjetjih se polaga največjo važnost na higijeno in snago. Prav tako se tudi naše kavarne opremljajo vedno modernije s specialnim aparati za kuho kave s plinom in v moderne stanovanjske hiše postavljajo le samo plinske štedilnike ali pa kombinirane s kurjavo s premogom.

Investicija dveh milijonov dinarjev je brez dvoma dobro naložena, ker se bo mnogo prihranilo pri obratovanju, še več pa na stroških vzdrževanja, ki so pri stari napravi narasli na zelo visoko vsoto. Za Ljubljano pa znači prenovljena plinarna pridobitev najdalekosežnejšega pomena, ker bo dosti dobrega in prvovrstnega ter cenenejšega plina na razpolago gospodinjstvu, obrti in industriji. Ljubljana bo pa tudi skoro neodvisna od uvoza tujega koksa, ker bo mestna plinarna lahko sama krila potrebo mestnega prebivalstva. To je velikega pomena tudi za narodno gospodarstvo, ker se ne bo več v taki meri uvažalo iz inozemstva fabrikata, torej koksa, temveč le surovino, t. j. premog, ki ga za plinarske namene primerneje nimamo doma.

Da dobimo te nove velike naprave, se mora Ljubljana zahvaliti predvsem županu g. dr. Dinku Pucu, ki podpira vsako zdravo in splošno koristno stremljenje, pa tudi upravnemu odboru z načelnikom g. Franjom Rupnikom, ker je sklenil izredno ugodne pogodbe za dobavo in gradbo, ki bo ž njo izpopolnjena že večletna želja inicijativnega in dalekovidnega direktorja plinarne ing. I. Bartla. Posebno pohvalno pa moramo še omeniti, da so pri kompirani zgradbi, ki zahteva specialno izvežbano delavce, zaposleni le domačini in naši državljani, a tudi velik del dobav imajo domače tvrdke, tako da tudi ta prepotrebna zgradba vsaj nekoliko pomaga blažiti brezposelnost in gospodarsko krizo.

Novembra meseca bo nova peč že obratovala in preko zimo bodo še montirani čistilni aparati, tako da prične plinarna popolnoma novo življenje.

Angleški kredit Poljakom

Varšava, 26. sept. AA. Angleška bančna skupina »British Overseas bank« je dovolila kartelu poljskih sladkornih tovarn kredit 800.000 funtov šterlingov za finansiranje nove sladkorne kampanje.

Avtobus razbil sedem avtomobilov

Pariz, 26. sept. Včeraj se je pripetila cela vrsta hujših avtomobilskih nesreč. Do pravcate katastrofe je prišlo v bližini Cachana, kjer se je velik avtobus zaletel v celo vrsto avtomobilov in motociklov. Avtobus je bil prazen vračal po cesti, nasproti pa je privozila kolona osebnih avtomobilov in motociklov. Ker avtomobilisti niso zasenčili svojih žarometov, kakor je predpisano, je šofer avtobusa osepel in zavozil z brzino 80 km v avtomobile. Sedem avtomobilov in več motociklov je bilo popolnoma zdrobljenih. Štiri osebe so bile ubite, 15 pa hudo ranjenih.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA
Devize: Amsterdam 2309.29—2320.65
Berlin 1365.69—1376.49, Bruselj 796.63 do 800.57, Curih 1108.35—1113.85, London 198.53—200.13, Newyork ček 5726.31 do 5754.57, Pariz 225.29—226.41, Praga 170.01 do 170.87, Trst 294.35—296.75.

INOZEMSKA BORZE

Curih: Pariz 20.32 in tri četrt, London 57.96, Newyork 518 in tri četrt, Bruselj 71.90, Milan 26.60, Madrid 42.47 in pol, Amsterdam 206.35, Berlin 128.40, Sofija 8.73, Praga 15.34, Varšava 58.13, Bukarešta 8.06.

Lepite na pisma znamke protituberkulozne lige!

Venizelosova zmaga

Pri večeršnjih volitvah v grški parlament je Venizelosova stranka v splošnem ohranila svoje postojanke — Volitve so potekle v redu in miru

Atene, 26. septembra. Včeraj so se vršile po vsej Grčiji volitve v poslanski zbornici in volitve ene tretjine senatorjev. V splošnem so potekle volitve mirno in brez večjih incidentov. Vlada je odredila obširne varnostne ukrepe ter je tako preprečila vsako kršitev reda in miru. Policija in vojaštvo sta bila v strogi pripravljenosti. Končni rezultati bodo znani najbrže šele drevi ali pa jutri. Kolikor pa se da sklepati iz doslej znanih rezultatov, ki obsegajo izid volitev iz vseh važnejših mest, je zmagala, kakor je bilo pričakovati, Venizelosova liberalna stranka, ki je izšla iz volitev kot najmočnejša. Kljub žilavi agitaciji je ostala ljudska stranka, ki jo vodi Kaldaris, v znatni manjšini. Vse ostale stranke so dobile le malo število mandatov. Nova skupina v poslanski zbornici bodo komunisti, ki so si pri teh volitvah priborili par mandatov. Novo osnovana agrarna stranka ni prodrla, kakor so pričakovali njeni volitvi, marveč se je morala zadovoljiti samo s par mandati. Venizelos je davi izjavil novinarjem, da je z izidom volitev docela zadovoljen, kljub temu, da je njegova stranka par mandatov izgubila. Ker pa nobena stranka nima absolutne večine, bo moral Venizelos iskati podpore ene izmed manjših strank.

Atene, 26. sept. AA. Po podatkih do 1. ponoči se je bila glavna bitka med Veni-

zelosovo stranko in narodno stranko monarhista Kaldarisa. Po teh podatkih ima Venizelos relativno večino. Vse druge stranke so potisnjene v ozadije. To je priznal tudi vodja napredne stranke Kafandaris, ki je v svoji izjavi podčrtal, da je Venizelos z geslom o obrambi sedanje vladavine na Grškem pritegnil nase mnoge pristaše opozicije. Kar se tiče ostalih strank, je karakteristično samo znatno ojačanje komunistov.

V Atenah in v Pireju je vso noč vladal popoln mir. Po ulicah so križarile konjeniške patrulje in tovorni avtomobili z oboroženimi vojaki. Javne zgradbe je stražila vojska.

Pred stanovanjem Venizelosa je ponovno prišlo do navdušenih manifestacij njegovih pristašev. Venizelos je izjavil, da je zadovoljen z volilnimi rezultati in naglašil, da se je grški narod odzval njegovemu apelu za obrambo današnje oblike vladavine in da se ni dal zapeljati po demagogih.

Vodja monarhistov Kaldaris je izjavil, da je zadovoljen z redom, ki je vladal o priliki večeršnjih volitev po vsej Grčiji. Posebna zahvala pa gre oficirjem grške vojske, ki so bili ves čas glasovanja nevtalni.

Po dosedanjem štečju so prejele Venizelosove kandidatne liste večino glasov v Atenah, Pireju, Solunu in Mitileni.

Komunistična večina v Sofiji

Pri večeršnjih občinskih volitvah v Sofiji so dobili komunisti največ glasov — Zaradi komunistične večine bo novoizvoljeni občinski odbor zopet razpuščen

Sofija, 26. septembra. AA. Bolgarska brzojavna agencija poroča: Včeraj so se v Sofiji vršile občinske volitve, ki so potekle v popolnem miru in redu. Po dosedanjih rezultatih je od 65.000 vpisanih volilcev glasovalo okoli 44.000. Po tem takem je bila volilna udeležba za okoli 9000 manjša, kakor pri volitvah v Sobrajanje 1. 1931.

Vladni blok in meščanske opozicijske stranke so ohranile dosedanje medsebojno razmerje, komunisti pa so število svojih glasov in s tem tudi občinskih odbornikov povečali. Čeprav imajo komunisti navzle porastu samo 14.000 glasov od 44.000 oddanih, postanejo vendarle številčno najmočnejša.

skupina v novem občinskem odboru. Porast komunističnih glasov si v Sofiji tolmačijo s temi tremi razlogi: Prvič e samim volilnim razporedom, ki deli mesto Sofijo na šest volilnih okrožij; drugič s silnim zdrobljenjem meščanskih sil in glasov na mnogo strank in tretjič z dejstvom, da mnogo volilcev, ki to pot niso šli voliti, pripada malone izključno meščanskim strankam. Iz vsega tega se vidi, da število mandatov, ki jih komunisti dobe, in kakor ni prava slika dejanskega razmerja med strankami. Zato novo izvoljenemu občinskemu odboru tudi ne bo poverjena uprava nad prestolnico.

Pletilci so se organizirali

Včeraj so ustanovili „Združenje pletilcev za dravsko banovino v Ljubljani“

Ljubljana, 26. septembra. Že pred dvema letoma so naši pletilci sprožili misel, naj bi se ustanovila posebna organizacija, ki bi ščitila interese pletilcev v dravski banovini. Ta pokret se je vedno bolj širil in že 1. 1930 je bil ustanovljen pripravljalni odbor obrtne zadruge pletilcev za dravsko banovino, po dveh letih temeljitega pripravljalnega dela se je pa včeraj dopoldne vršil v Trgovskem domu ustanovni občni zbor zadruge pletilcev.

Zborovanje je vodil predsednik pripravljalnega odbora g. Franzl, ki je po uvodnih formalnostih takoj prešel na dnevni red in izbrano poročilo o vzrokih, pomenu in nalogah nove organizacije. Cilj nove organizacije je predvsem, zaščititi interese pletilcev, zavezati nadprodukcijo, preprečiti izkoriščanje šibkejših pletilskih podjetij po veletrgovcih, onemogočiti ne-reelno konkurenco in doseči, da se izvrševanje pletilske obrti omeji na zakonske predpise, ki jih predvideva novi obrtni zakon. Vse to se da seveda doseči samo z ustanovitvijo lastne strokovne organizacije, ki bo obenem zavarovala svoje člane tudi za primer bolezni, onemoglosti, starosti in smrti, v veliki meri pa bo koristila splošnim interesom pletilske obrti, ki je sedaj v obupnem položaju.

Obširna izjava g. Franzla, ki jih je podprli z raznimi dokazi, so bila z odobravanjem sprejeta. O delu pripravljalnega odbora je obširno poročal tajnik društva veleindustrijcev in veletrgovcev g. Popovič. Iz njegovega poročila posnemamo:

Društvo veleindustrijcev in veletrgovcev je po svojem tajnistvu na inicijativu nekaterih svojih članov od početka vodilo ves pokret, ki je bil določen za organizacijo pletilcev v dravski banovini. Izvrševalo je po navodilih pripravljalnega odbora vse sklepe in s smotnim delom pripomoglo do uresničenja želj pletilskih podjetij — do ustanovitve lastne strokovne organizacije, obrtne zadruge pletilcev. Prvi sestanek v tej zadevi se je vršil 9. julija 1930, udeležilo se ga je šest podjetij. Na tem sestanku se je razpravljalo o raznih pereh vprašanjih, zlasti pa o ustanovitvi samostojne organizacije pletilcev. Da se k skupnemu delu pritegnejo vsa pletilska podjetja in da se pletilec razloži pomen samostojne organizacije, je bilo v septembru 1930 sklicano v dvorani ZTOI zborovanje, na katerem se je razpravljalo o priznanju pletilstva za samostojno obrt, ki naj bo vezana na strokovno izobrazbo, o ukrepih proti izkoriščanju šibkejših pletilskih podjetij po tr-

govcih in o ustanovitvi obrtne zadruge. Izvoljen je bil tudi pripravljalni odbor, ki mu je bil predsednik g. Franzl, odborniki pa ga. Metka Lazarjeva, Ljubljana, g. Anton Adamič, Kranj, g. Jernej Kušlan, Kranj, Franc Lajovic, Litijska, Martin Mahkota, Ljubljana, Janko Novak, Radovljica, Vekoslav Strajner, Novo mesto, Alojzij Vogelnik, Radovljica, Janko Kocmut, Kranj in Ciril Vajt, Celje.

Na seji tega odbora 7. septembra 1930 je bila sestavljena posebna spomenica z vsemi bistvenimi podatki glede priznanja pletilstva za samostojno obrt in poslana banški upravi. G. ban je obljubil svojo podporo in priznal upravičenost zahtev pletilcev. Pripravljalni odbor je tudi sklical posebne sestanke pletilcev v Ljubljani, Celju, Kranju in Radovljici, na katerih je pletilce podrobneje informiral o projektirani organizaciji in njenih namelih. Letos februarja je sprejel odlok banke uprave, da je ustanovitev samostojne obrtne zadruge pletilcev odobrena. O tem je bila obveščena Zbornica za TOI s prošnjo, da v smislu določil novega obrtnega zakona skliče po pripravljalnem odboru, ustanovno skupščino.

G. Popovič je še predložil pravila, iz katerih je razvidno, da se bo nova organizacija imenovala »Združenje pletilcev za dravsko banovino v Ljubljani« ter predlagal nekatere korekture pravil, ki so bile v bistvu sprejete.

Soglasno je ustanovna skupščina sprejela predlog, naj bi znašala inkorporacijska pristojbina za nove člane 1000 Din, vpisnina za stare člane že obstoječih pletilskih podjetij pa znaša enkratno plačilo v znesku 100 Din, članarina za vse člane pa 60 Din letno. Sledile so volitve in je bila izvoljena naslednja uprava:

Predsednik Henrik Franzl, Ljubljana; podpredsednik Franc Kos, Ljubljana; člani: Metka Lazar, Ljubljana; Martin Mahkota, Ljubljana; blažginski dr. Hudovernik, Ljubljana; Stane Vidmar, Ljubljana; tajnik Karl Soss, Ljubljana; Ivan Ahlin, Ljubljana; Anton Adamič, Kranj; Franc Lajovic, Litijska; Jernej Kušlan, Kranj; Alojzij Vogelnik, Radovljica; Janko Novak, Radovljica; Alojz Langus, Radovljica; Namestniki članov uprave: Joško Vidic, Radovljica; Jože Kristan, Zupče; Baebler, Radovljica; F. & M. Rozman, Ljubljana, ga. Marija Bučar, F. Tajner, Črnomelj; Karl Kunc, Ljubljana. — Nadzorni odbor: Slavko Šušteršič, Lesce; Franc Krašovec, Stična; Andrej Jeglič, Lesce. — Častni odbor: M. Ogrižek, Kranj; Josip Kunc, Ljubljana; Franc Strajner, Novo mesto.

Vinogradništvo

v dravski banovini

Kaj morajo storiti vinogradniki, ki hočejo zaščititi svoje interese

Maribor, 24. septembra. Naš kmet rad dela in če gre posreči, tudi poje. Obdeluje svojo zemljo z veseljem, seje v nadi na bogato žetev, pridolke prodaja, da z izkupičkom zadosti svojim vsakdanjim potrebam, predvsem pa, da odračuna javne dajatve, ki niso majhne. Kmet vinogradnik je bil nekaj vesel človek, po vinorodnih krajih je odmevala njegova pesem od hriba do hriba. Danes vinogradnik sicer pridno dela, v redu drži svoj vinograd kakor prej, toda ne poje več. Pesem, ki jo še slišimo po vinorodnih krajih, to ni pesem vinogradnika, kajti on že davno več ne poje, on hodi zamišljen okrog in kalkulira; poje pa se njegov vinčar, ki ni tako tenkočuten in se zanaša, da se bo preživel, četudi slabo, na stroške gospodarja vinogradnika. Toda tudi vinčarjeva pesem pojenjuje. Kakor gospodar, tako je tudi vinčarju vzela letošnja dolgotrajna suša vse poljske pridelke. Kako hosta v vinorodnih krajih čez zimo preživela gospodar in vinčar sebe, svoje in živino, ne vemo.

Se obupneje so razmere v krajih, kjer je poskovala toča poljske pridelke, vinograde in sadovnjake. Sena je bilo malo, otave skoro ni, zanašali smo se na bogato pašo v jeseni, ki pa je tudi izostala zaradi suše. Vino, sadje in živina so pa edini viri dohodkov v naših vinorodnih krajih. Zaradi pomanjkanja krme in kupcev se je čez poletje ogromno število živine poklalo doma in po malenkostni ceni razprodalo in razdalo meso med sosedi. Haska od tega ni imel nikdo, ker je dotok denarja od zunaj izostal. Posledice decimiranega števila živine bomo občutili prihodnja leta. Sadije je po nekaterih vinorodnih krajih bogato obrodilo, je sicer tudi trpelo po suši, pa vendar bi se še kaj dobilo zanj, če bi cene ne bile tako zelo nizke, da se prevoz sadija iz krajev oddaljenih od prometnih točk, skoro ne izplača.

Edini up za našega kmeta vinogradnika so njegove z grozljem lepo obložene vinske gorice. Stanje vinogradov sicer ni povsod zadovoljivo, nastavek v splošnem ni bil tako bogat, kakor je bil lani, pa tudi suša in toča sta ponekod napravila škodo. Manje pridelka in sušna letina pa govorita v prid izbiri kvalitetnejšega vinskega pridelka. Novi trošarinski predpisi so pripomogli k temu, da so se cene vinu v gostilnah znižale, konzum vina se je povečal in tudi zaradi ukinitve državne in banovinske trošarine od 20. aprila dalje se je konzum vina v splošnem povečal. Vinske zaloge so letos vsakomur manjše, nego so bile v tem času lani.

Pa kaj čujemo? Da bo letos vinski mošt in vino zelo po ceni. Slišijo se cene, ki bi nikakor ne krile niti polovice stroškov, ki jih je vinogradnik imel z obdelovanjem vinograda. V tem pa je njegov propad, če ne krije niti pridelovalnih stroškov. Glede na male vinske zaloge starega vina in v pričakovanju izhorne kvalitete letošnjega vinskega pridelka cene letošnjemu vinskemu moštu oziroma vinu ne morejo biti nižje nego so bile lani, ravno nasprotno, iste bi morale biti višje. Mnogo se letos prodaja grozdja, kar je vsakomur hvalje vredno in za vinogradnike prodajalce grozdja koristno, ker pridejo takoj do denarja. Potom prodaje grozdja bo pa tudi znatno ojašal vinski trg, kar spet govori proti nizkim cenam za mošt in vino.

Vinogradniki iz navedenih razlogov, ki

dovolj jasno prikazujejo današnji splošni položaj glede našega vinskega gospodarstva, razvidimo, da nimamo pričakovati nič dobrega. Če bomo složni, si vsaj deloma lahko pomagamo sami. Pomoč leži v nas samih v tem, da kolikor mogoče dobro vnovčimo naš vinski pridelek. Predvsem bomo morali biti vsi vinogradniki složni in organizirani v Vinarskem društvu, ki edino ščiti interese našega vinogradništva. Glede na ta dejstva priporočamo:

Prodajamo namizno grozdje za zobanje v kar največjem obsegu. To je mogoče posebno v bližini mest in trgov.

S trgovijo čakajmo do skrajne možnosti, da grozdje popolnoma dozori in da bo kvaliteta vinskega pridelka čim boljša.

Ako je morda zaradi slabega vremena močno nastopila gniloba, podbirajmo gnilo in odpadlo grozdje.

Vinski mošt po preteku 24 ur razsluzimo, to je pretočimo, da čistejši pokipi in ostane zdrav.

Trgajmo in prešajmo po možnosti vsako vrsto zase, kajti za sortna vina dosežemo vedno boljše cene.

Vsem vinogradnikom brez izjeme, ki so primorani vinski mošt od preše prodajati, svetujemo, da ga in to najslabše kvalitete, ne dajo ceneje od 4 Din liter iz mešanici vrst, za sortirano blago in boljše kvalitete pa naj zahtevajo primerno večjo ceno. Na nižjih cenah nima nikdo interesa, najmanj pa vinogradniki sami.

Vsak vinogradnik bodi član Vinarskega društva.

Vinarsko društvo za dravsko banovino v Mariboru.

Nova pridobitev Ljubljane

Ljubljana, 26. septembra. Ljubljana je obogatela za novo pridobitev. Te dni je namreč prispela v Ljubljano nova Magirus testva, ki je bila naročena v Ulmu ob Dunavu, o čemur smo nedavno že poročali. Pošiljatelj je prispela že v torek, v soboto popoldne so pa avtomobil z testvo prepeljali v Mestni dom.

Nova Magirus testva je krasno delo. Gre za velik moderen in prostoren gasilski avtomobil, ki je na nem montirana 30 metrov dolga zložljiva jeklena testva. Avtomobil ima s 110 HP, njegov motor je v zvezi s posebno pripravo na zadnjem koncu avtomobila, ki avtomatično požene razsteno testvo v 42 sekundah v zrak. Testva je jeklena, spodaj je široka 80 cm, nato se pa vedno bolj ožji; zavarovana je z nizko ograjo. Kljub izredni prožnosti je testva nenavadno močna, na njej lahko stoji do 40 gasilcev.

Na lično, rdečo pleskanem avtomobilu, ki je tudi označen z grbom mestne občine, je dovolj prostora za 20 in po potrebi tudi za 30 gasilcev, ki jih lahko po potrebi naglo prepelje na kraj požara. Avtomobil je tudi opremljen z večjim zvonom za signaliziranje ter dvema žarometoma, eden je pritrjen spredaj, drugi je na premakljiv in ga lahko namesto širje hočejo. Zvonec bo služil namesto trobente, v Nem-

čiji in Ameriki že davno po cestah ne signalizirajo več s trobento.

Gotovo je, da bo Ljubljana, zlasti pa naše poklicno gasilstvo, z novo testvo znatno pridobila. Stara testva že davno ni več odgovarjala svojemu namenu. Z novo testvo bo mogoče v primeru požara gasiti tudi najvišja poslopja, saj doseže višino 30 metrov. Če bi na pr. gorel nebotičnik na vrhu, se gasilci lahko po lestvi vzpno do vrha Kredite banke, od tam pa gase goreči nebotičnik. Testva je veljala mestno občino 560.000 Din, vendar ji teh stroškov ne sme biti žal, saj gre za varnost Ljubljane in njenega prebivalstva.

Preprečen požar

Ljubljana, 26. septembra. Davi ob 7.30 so stranke v vogalni hiši na Novem trgu št. 4 obvestile dimnikarja Riharda Kernca, da je nastal v dimniku, kjer zažigajo smolo, ogenj. Kernc je takoj obvestil gasilno postajo in gasilci so nemudoma odhiteli na kraj požara. V drugem nadstropju, kjer stanuje Marija Predovnik, se je vnelo tramovje, ki meji na dimnik in je bila nevarnost, da se ves strop podre v prvo nadstropje, kjer ima šolske prostore Državni osrednji zavod za žensko domačo obrt. Vse sobe, kjer vodi skozi zidovje dimnik, so bile v gostem dimu, da se je komaj videlo. Gasilci so takoj stpili v akcijo in razbili parketna tla, da so mogli pričeiti z gašenjem. Voda je kaj kmalu udušila plamene, ki so lizali staro tramovje in je bila vsaka nevarnost odstranjena.

Kako je nastal požar? Po nalogu gasilskega urada, ki stalno pregleduje dimnike posebno v starih hišah, je moral dimnikarski mojster Kernc Rihard zažgati smolo, ki se je tekom let nabralo v dimniku za 5 prstov debelo. Hiša, ki je last graščaka Pongratza, je zelo stara in zidana še po starem načinu. Stranke, ki stanujejo že 30 let v tej hiši, ne pomnijo, da bi v tem času zažigali smolo, katere se je seveda tekom let nabralo toliko, da dimnik ni dobival več zraka. Dimnikar je že v soboto prišel z zažiganjem in se je že tedaj tako kadilo, da so morale vse stranke zapustiti stanovanja. Davi pa je začelo v dimniku tleti, iz parketa v stanovanju stranke Predovnik se je začel valiti dim. Takoj so odnesli iz sob vso opravo in pohištvo. Izpraznilo so tudi učilnice osrednjega zavoda v prvem nadstropju, kjer so se že začele zbirati gojenke, ki pa seveda niso imele pouka. Ker je bila nevarnost, da se udre strop, so ga gasilci podprli s tramovi. Smola v dimniku še ni vsa pogorela, je pa zaradi požarnih varnostnih predpisov nujno potrebno, da se jo požge ter bodo morali gasilci paziti še ves čas zažigati. Za enkrat je nevarnost požara odstranjena.

Jutri bo nastopil

Richard Tauber

v vlogi CAVARADOSSIIJA

v Puccinijevi operi

TOSCA

Obenem Vam bo zapel sladke arije in šlagerje svojega najnovejšega zvočnega filma

Simfonija ljubezni

Tega filma ne bo mogel nihče pozabiti. Film, ki je lepši od Tauberjevega filma »Pot k slavici«.

Kot partnerja:

Lien Deyers
Szöke Szakall

in mala 5 letna deklica

Petra Unkel

Nabavite si vstopnice v predprodaji!

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Sokol

Mirensko sokolsko okrožje

Stoto obletnico rojstva Miroslava Tyrša je proslavilo prav dostojno tudi naše okrožje, ki se je priključilo svečanostim v bratski Čehoslovski, da je v soboto 17. t. m. ob 20. zažgalo vseh 7 društev okrožja Tyrševe kresove, v skromno počastitev spomina njemu, ki nam je dal sokolstvo. V duhu smo se združili z onimi 3200 kresovi na bratakem severu in tako poudarili, da nam je Tyrš enako drag — naš, kot bratom na severu! Njegov spomin so počastila še društva v nedeljo 18. septembra, ko so v telovadnicah proslavili Tyršev dan z tehničnoprosvetnim programom. Tako smo mi.

Ob prehodu v zimsko sezono in ob zaključku zunanega tehničnega dela v okrožju je naša dolžnost, da napravimo točen obračun svojega dosedanjega dela znanj, a enako napravimo načrt za novo dobo. Zato sklicuje okrožno vodstvo vsa bratska društva načetništva in br. prosvetarje na redno sejo okrožja, ki se bo vršila v nedeljo, 2. oktobra v Sokolskem domu na Mimi in sicer: ob 10. dopoldne zbor društvenih prosvetarjev, ob 13. pa istotam seja društev. Načetništvo okrožja z določenim programom, ki je bil že javljen. Opozarjam vsa br. društva, da je udeležba na obeh sejah obvezna! Zdravost! Okrožni načetnik.

Dva dneva nesreč in pobojev

Zadnja dva dneva sta bila zopet v znamenju številnih nesreč in nezgod, poleg tega so pa morali v ljubljansko bolnico prepeljati več žrtev junakov noža, o katerih se ena celo bori s smrtjo.

SUROV NAPAD NA STRAŽNIKA

V soboto okrog polnoči je prišel viški stražnik Ivan Rutar pred neko gostilno na Viču, kjer je opazil moškega, ki je razbil po vratih in zahteval, naj mu odpro. Bil je to 26-letni tapetnik Janez Prislan. Stražnik ga je posvaril, češ, naj miruje in naj ponoči ne razsaja. Prislan je za hip umolknil, nato se je pa bliskoma zaletel v stražnika in se predno se je ta zavedel, za kaj gre, ga je Prislan sunil z nožem enkrat v trebuh in enkrat v hrbet.

Težko ranjeni stražnik se je zgrudil. Na pomoč sta prišla dva druga stražnika, ki sta Prislana odvedla na stražnico, kjer je pa nasilnež še naprej divjal in so imeli precej posla, predno so ga ukrotili. Rutarja, ki je oženjen in oče dveh otrok, so prepeljali z reševalnim avtomobilom v bolnico. Njegove poškodbe so precej resne, vendar zdravilni upajo, da mu bodo rešili življenje, če ne nastopijo komplikacije. — Prislan je bil zaslišan in izročen sodišču.

KDOR IŠČE, NAJDE!

Anton Judež, 31-letni posestnikov sin iz Gore pri Kamniku, se je snoči vračal iz gostilne domov. Bil je precej dobre volje, vinski duhovi so mu šli v glavo in začel je kričati »Auf biks!« Izvalno aufbiksanje je privabilo dva kmečka fanta in kmalu je nastal silovit pretep, med katerim jo je Judež hudo skupil. Fanta sta ga začela obdelavati z noži in dobil je več sunkov v hrbet, trebuh in vrat. Hudo ranjenega so prepeljali v bolnico. Judež je izgubil precej krvi in je njegovo stanje prav resno.

JUNAKI NOŽA

Snoči je nekdo brez povoda v Rožni dolini napadel z nožem stavbnika Ivana R. in njegovega 17-letnega sina Zorka. Oba je lahko poškodoval. V bolnici so

Narodno gledališče

DRAMA
Začetek ob 20. uri.
Ponedeljek, 26.: Lopez Red B.
Torek, 27.: Zaprt.
Sreda, 28.: Celjski grofje, red za sredo.
Četrtek, 29.: Zaprt.
Petek, 30.: Roksi, C.
Sobota, 1. oktobra: Marij.
OPERA
Začetek ob 20. uri.
Četrtek, 29.: Hlapec Jernej in njegova pravica, premiera, izven.

Abonente reda B opozarjamo, da imajo drevi ob 20. uri za svoj abonma prvo dramsko predstavo v letošnji sezoni. Vprizori se Bartlova izvorna drama »Lopez«, ki je imela v soboto pri premijeri prav lep uspeh. Dejanje samo se vrši v Španiji v majhnem baskiškem mestu v sedanjem času. Zasedba ista kakor pri premijeri. Režija prof. Sestova.

»Celjski grofje«. Druga repriza Kreftove izvirne drame »Celjski grofje« bo v sredo dne 28. t. m. za stalni abonma Sreda. Kreftova drama je veleinteresantna in je imela na obeh dosedanjih vprizoritvah v resnici lep uspeh. Obisk najtopleje priporočamo.

Konec lanske sezone je bila z zelo lepim uspehom igrana pri nas drama »Marij«. To delo pade tudi v letošnji repertoar in bo prva vprizoritev v soboto dne 1. oktobra.

Štiridesetletnica našega opernega gledališča. V četrtek dne 29. t. m. preteče 40 let, odkar je bilo odprto naše sedanje operno gledališče, ki je imelo do prevrata naslov Deželno gledališče v Ljubljani. Novo poslopje, ki ga je z velikimi žrtvami postavil takratni deželni odbor kranjski, je bilo slavnostno odprto s slovesno odprto predstavo, pri kateri so bili navzoči zastopniki zagrebškega in praškega gledališča. — Od takrat naprej so se vršile stalne slovenske gledališke predstave v tem poslopju. V proslavo 40-letnice se odprvi v četrtek 29. t. m. operna sezona. Vprizorila se bo opera »Hlapec Jernej«, ki jo je na podlagi Cankarjevega teksta komponiral skladatelj Mahowski. Zasedbo posameznih vlog javimo jutri. Danes že opozarjamo na to predstavo, ki bo izven abonmaja.

Druga premijera v novi operni sezoni bo »Fra Diavolo« v popolnoma novi zasedbi in inscenaciji.

Pred sodnikom

Četrtek 22. septembra. Razpravna dvorana 79. Kazenski sodnik poidelec deželnega sodišča dr. Koba. Državni tožilec dr. Lučovnik.

Najprej so na razpravi neke zadeve mlajših mladostnikov, ki so pri žalostnih dogodkih v šenčurju razbojevali izjavajoče transparente in vzklikali prepovedane vzklike. V enem primeru je sodnik podelil ukor, v drugem pa je narok preložil, da izvede točnejše poizvedbe.

Nato je sedel na zatožno klopo posestnik Jakob Mejac iz Zajč, ki je obtožen, da je dne 22. junija tega leta ob pribliki 11 med časom, ko so bili učenci osnovne šole v Dolu zaradi udeležbe pri protidržavnih demonstracijah v Dolu po odredbi šolskega vodstva kaznovani z zaporom preko polne, pridrveli v razred, kjer so bili učenci zaprti pod nadzorstvom učitelje. Obtoženec je, ne da bi potkal na vrata, stopil v razred ter zapovedal svojim sinovoma Jožetu in Francetu, naj gresta domov ter je oba otroka s silo potisnil skozi vrata, čeprav je učiteljica to branila, a se je morala končno umakniti. S tem je državno uslužbenko s silo ovrnil vršiti službeni posel. Razen tega pa je dejal ob tej priliki tudi, da nadučiteljica nima pravice zapirati njegovih otrok in jih zadržati v šoli, ko je pouk končan. S tem pa je zagrešil tudi

ranjencema nuditi potrebno pomoč in sta lahko že odšla domov. — Včeraj dopoldne je med prepirom nekdo v neki gostilni v Ljubljani sunil čevlarskega pomočnika Franca Jagra iz Rudnika z nožem v desno roko in ga lažje poškodoval. Tudi Jagra so obvezali in je odšel domov.

DVA KANDIDATA SMRTI

Ivan K., 29-letni delavec, zaposlen pri Obnovi v Ljubljani in stanujoč v Radomliah 34, si je snoči v samomorilnem namenu prerezal žile na levi roki. Vzrok poskušene samomora ni znan. — Franciška U., 34-letna žena posestnika z Brancivice pri Ljubljani, je v samomorilnem namenu izpila manjšo količino lizola. V bolnici so ji izprali želodec in je že izven nevarnosti. Vzrok poskušene samomora je bil domač preprij.

ŠTEVILNE NESREČE

Na škofljici je snoči Pečnikarjev avtomobil podrl 24-letnega delavca Ignaca Pakja. Ta je zadobil precej resne poškodbe na glavi. Koga zadene krivda na nesreči, ni znano. — Precej huda nesreča je doletela tudi triletno delavčevno hčerko Ano Ponikvarjevo iz Livlada pri Kočevju. Otrok je padel pod voz, ki je šel čezenj in ga resno poškodoval. — Ignac Vidrih, krojaški pomočnik iz Zdeneske vasi, občina Videm, je snoči gnal krave v hlev. Nenadoma je ena krava privajala, se zaletela vanj in ga nabodla na roge. Hudo poškodovanega Vidriha so prepeljali v bolnico, kjer so ugotovili prav resne notranje poškodbe.

NESREČEN PADEK POD TRAMVAJ

Davi nekoliko po 9. je bila reševalna postaja pozvana na Celovško cesto, kjer je blizu mitnice po nesrečnem naključju prišel pod tramvaj 37-letni delavec Florjan Cerar, oče dveh otrok. Mož je hotel pred tramvajem prehiteti cesto, pa ga je voz zagrabil in tresel v stran. Cerar je zadobil precej hude notranje poškodbe. Kakor zatrjujejo nekateri očvidci, je Cerar v precejšnji meri nesreče sam kriv.

prestopke razaliti drzavnega uslužbenca. Obtoženec je tajil, da bi bil slioma spravil svoja dva sinova iz razreda, pristavil pa je, da obžaluje, če je kaj zagrešil in izgovoril kaj žaljivega.

Ker pa se je med dokazovanjem nedvomno dognalo, da je obtoženec zagrešil oba prestopka, ga je sodnik obsodil skupaj na 30 dni zapore in 200 Din denarne kazni.

Beležnica

Koledar.
Danes: Ponedeljek, 26. septembra katoličani: Ciprijan in Justiana, pravoslavni 13. septembra.
Današnje prireditve.
Kino Matica: Noč v raju.
Kino Ideal: V mali kavarni.
ZKD: Emil in detektiv ob 14.30 v kinu Matici.
Dežurne lekarne.
Danes: Leustek, Resljeva cesta 1. Bohinec, Rimska cesta 24 in dr. Kmet, Dunajska cesta 41.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 26. septembra. Policiji je prišel v roke dober plan. Prijela je starega znanca, že petkrat zaradi goljufije in tatvine kaznovane 24letnega samskega strugarskega zmočnika Stanka Jenškoviča, ki je brez posla in brez stalnega bivališča. Jenškovič je v soboto popoldne pred Glasbeno Matico ustavlil 13letnega diaka Emila Namerja iz Stadijske ulice 20 ter ga prosil, naj gre z njim v Simon Gregorčičevo ulico, kjer naj pokliče iz neke hiše v tretjem nadstropju neko gospodično, za kar mu bo dal 2 Din napitnine.

Deček je bil tako nepreviden, da je neznanu nasedel in šel res v dotično hišo, popreje mu je pa izročil vijolino in denik. Iskal je gospodično zamen po vsej hiši, ko pa se je vrnil na cesto, ni bilo o neznanu duha ne sluha. Obvestil je takoj policijo, ki pa je kmalu dobila še dve drugi prijavi.

V soboto se je okoli 11. vračala s trga 25letna služkinja Cecilija Smolej, uslužbenka pri dr. Alojziju Krahu na Murinikovi cesti 18-a. Opazila je, da jo zasleduje sumljiv moški, ki je res, ko je prišla domov, stopil za njo v stanovanje. Vprašala je, kaj hoče. Neznanec pa jo je s tako silo sunil v prsa, da je padla s hodnika v kuhinjo. Nato je skočil v jedilnico, iz te pa v kopalnico, kjer je z umivalnika vzela šatuljo, v kateri so bile priprave za britje, in pobežnil. Vse to se je zgodilo tako hitro, da Smolejeva niti ni utegnla klicati na pomoč. Neznanec je bil že prejšnji dan pri njej in ji ponujal knjižico, če ga vzame za moža. Govoril je tudi, da ima avto in da bo zidal hišo, kar mu pa ni verjela. Smolejeva je seveda obvestila policijo ter je ta po njenem opisu takoj spoznala, da gre za Jenškoviča in ga je aretirala. Dognala je tudi, da je vlomil pri Ivanu Brunšku in tam odnesel 850 Din vredno obleko.

Delavčevi ženi Orhun Mariji, stanujoči na Cesti dveh cesarjev, je nekdo ukradel 80 Din vrednega črnega koštruna, prodajalci Franciški Strgar iz Zaloga na Krekovem trgu nekdo njen ročni voz.

Monter v mestni elektrarni Jakob Bergant je imel v soboto okoli polnoči v veži gostilne »Bavs« na Mestnem trgu prislonjeno kolo. Baš ko je stopil iz gostilne, je opazil, da mu je nekdo kolo odnesel. Takoj je obvestil stražnika Raztresena, ki jo je ubral za tat. Na tromostovju je tat, ki je kolo peljal v roki, opazil zasledovalca, hitro vrzel kolo na cesto in oddiral proti Miklošičevi cesti, kjer je stražnik izgubil izpred oči. Neznanec je bil star okoli 30 let, bil je velike. Šibke postave ter obložen v slabo obleko. Kolo, ki je vredno 1.800 Din, je seveda Bergant dobil nazaj.

Dnevne vesti

— Vlak Maribor-Čakovec ukinjen. Te dni je bil ukinjen vlak, ki je vozil iz Maribora v Čakovec, kamor je prihajal opolnoči. Ob sobotah je ta vlak vozil naprej do Donjega Kraljevca in z njim se je vozilo mnogo delavcev, ki so se vračali iz Zagreba in drugih krajev z dela po živila za prihodnji teden. Delavci so z ukinutvijo tega vlaka hudo prizadeti.

— Zagrebški najemniki za znižanje najemnin. Organizacija zagrebških najemnikov je imela včeraj dopoldne plenarno sejo, ki je bilo na njej sklenjeno obrniti se na ministra za socialno politiko in narodno zdravje s posebno spomenico, naj se najemnine znižajo, tako da bodo odgovarjale dohodkom stanovanjskih najemnikov. Najemniki zahtevajo v občinskem svetu svoje zastopstvo.

— Dobave. Gradbeni oddelk direktorja državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. t. m. ponudbe za dobavo štedilniškega okovja, razne opeke, lanenega firneža, lesnega cementa, naftalina, karbolina, katra, steklastega kleja, gorske krede in mavca. — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 3. oktobra ponudbe za nabavo bele kovine, smirkovih plošč, raznih žag, raznega železja, žitnikov, železne pločvine, spiralnih svredov, kalijevih patron, registrirane papirja za električni merilec, krogličnih ležišč, vazelina, konoplje, lojne tesnila, parnih ventilov in grafitnih loncev, jamskega lesa, plohov za žage, odvajalcev za kondenzacijo vode, svetilne pločvine ter stroja za vrtnanje; do 10. oktobra t. l. pa za dobavo jeklene žične vrvi, krajnikov ter jamskega lesa. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantno na vpogled.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno in nestanovitno vreme. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države bolj ali manj oblačno. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 33, v Splitu 28, v Beogradu 27, v Ljubljani 24, v Mariboru 22. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761,1, temperatura je znašala 18 stopinj.

— Strašna osveta razjarjenega kmeta. Sodišču v Petrinju so orožniki izročili kmeta Simo Bučana, ki je s puško ustrelil ženo svojega soseda Julko Zivkovičevico in njeno nečakinjo Savo. S sosedom se je namreč razjaril in je pravdo izgubil. To ga je tako razkačilo, da se je sosedu krvavo osvetilo.

— Dva samomora. V Retfali pri Osijeku se je obesila v soboto ošletna Elizabeta Andričič. V smrt je šla zaradi domačih prepričev. V soboto zvečer se je pa zastrupila usmiljena sestra osišeke bolnice Marija Kiš. Imela je ljubavno razmerje z Josipom Baustarkom, očetom treh otrok. Sprla sta se in to jo je tako potrla da se je zastrupila.

dranta in 1 cev pa iz ročne brizgalne, tako da so bile v teku četrt ure napeljane vse štiri cevi in brizgale vodo na pogorje. Ob 20.30 je bila vaja končana. S to vajo je društvo zopet pokazalo, da je kos svoji nalogi, ker je pokazalo, da je vedno pripravljeno priskočiti svojemu bližnjemu na pomoč — ne glede na lepo ali slabo vreme — ter ponoči kakor podnevi, kadar ga kliče glas gasilskega roga.

— Iz Zveza za tujski promet priredi v tekočem tednu od 26. septembra do 2. okt. sledeče izlete z odprtimi avtobusi: Turek, 27. t. m.: Izlet na Ljubelj, Din 69.—, odhod ob 13. uri izpred »Figovca«. Sreda, 28. t. m.: Izlet na Ljubelj in Jezersko pod enakimi pogoji. Četrtek, 29. t. m.: Izlet na Vršič. Din 120, odhod ob 7. zjutraj izpred »Figovca«, povratek o mraku (195 km). Drugi izlet isti dan v Logarsko dolino Din 125 — s prehrano, odhod ob 5. zjutraj od »Figovca«. Petek, 30. t. m.: Izlet na Ljubelj in Jezersko, Din 69.—. Odhod od Figovca ob 13. uri, povratek o mraku. Sobota, 1. okt.: ob 16. uri odhod od Figovca v Logarsko dolino, povratek prihodnji dan o mraku, Din 120.—. Priložnost za turo na Okrešeli, Kamniško sedlo in Ojstrico. Drugi izlet: V Bakar preko Sušaka, odhod je zjutraj ob 5. uri izpred »Figovca« in povratek prihodnji dan o mraku. Cena vožnje Din 120.— (300 km). Vožnja traja nekaj preko 4 ure, ker vozi tja nov avtobus prvostanske konstrukcije. Prehrana in prenočišče ca Din 70.—. Nedelja, 2. oktobra: Izlet v Logarsko dolino Din 125.— s prehrano. Odhod ob 5. zjutraj od Figovca, povratek o mraku. — Drugi izlet: na Vršič Din 120 (195 km). Odhod ob 7. uri od Figovca, povratek o mraku. Tretji izlet: na Jezersko, odhod ob 7. uri od Figovca, povratek o mraku. — Ker letos ni več pričakovati mnogo lepih in toplih dni, porabite ugodno in zadnjo priliko, da napravite v naše najlepše kraje izlete po cenah, ki so tudi za današnjo krizo izvanredno nizke. Podrobne informacije in vozovnice se dobe pri Putniku za nebotičnikom.

— Iz Manjši zidave. V Tomšičevi ulici je vzdignil Anton Gregorec prilično gospodarsko poslopje v enonadstropno stavbo. Obenem je v delu adaptacija prilične njegove hiše ob Poljanski cesti. Zidarska dela dovršuje stavbno podjetje Saksida & drug. — Iz Danes zadnjičkrat mladinski ZKD film »Emil in detektiv«. Glede na velik uspeh, ki ga je dosegel prejšnji film »Emil in detektiv« bo predvajala ZKD še danes ob 14.30 v Elitnem kinu Matič. Včeraj smo videli, kako priljubljeni so filmi te vrste. Nabit polna dvorana in veliko navdušenje, ki se je stopnjevalo od prizora do prizora in končno pretvorilo v buren aplavz. Mladina pa tudi odrasli so priznali, da tako krasnega filma še niso videli. Zato pripravljamo staršem, naj privedejo danes otroke v kino.

po tehničnega in prosvetnega odbora in zaključke za proslavo 25letnice društvene obstoja v letu 1933, ki naj se izvede z župnišnim izletom v Trebnjem. Od prireditelj se sklenila uprava porazdeliti čisti dohodek tako-le: za stavbni sklad eno tretjino čistega dohodka, od ostalih dveh tretjin pa zopet tretjino za zletni fond tehničnemu odboru. Ostalo naj se izteka v splošno blagajno za tekoče potrebe.

— Dežuje. Že dva dni imamo dež, tako da je vode primeroma dovolj. Kakor je bila v naših krajih dolgotrajna suša, tako kaže, da nastopa dolgotrajno deževje. Kmetovalci, posebno pa vinogradniki, si dežja ne žele več, ker bo posebno po vinogradih, če dež ne prestane, nastala občutna škoda. Zato je želja vseh, da nastopi zopet lepo vreme, da bo lahko grozdje lepo dozorevalo.

— Pričetek telovadbe. V tem tednu prične vsi telovadni oddelki z redno telovadbo v društveni telovadnici na marofu, ki ima sedaj po res temeljitim čiščenju povsem drugo lice. Vsi telovadci (ke) naj redno posejajo telovadbo, ker se bomo pričeli že sedaj pripravljati na zletne dni tukašnjega Sokolskega društva v prihodnjem letu.

Iz Novega mesta

— Učitelja petja bi nujno potrebovala tukašnja gimnazija, ki razpolaga med svojimi dijaštvo z izbornimi glasovi s katerimi bi se dali doseči izredni uspehi. To je pokazala Slomškova proslava, ko so govoril prof. dr. Turka zapeli dijaki štiriglasno tri jubilatno pesmi. Te je na brzo nastudiral z njimi učitelj telovadbe g. Danilo Fon, ki je tudi na tem polju dokazal odlične svoje zmožnosti.

— Odličnega pevca in družabnika izgubi te dni naše mesto v osebi sodnega pravnikar g. Jarca Andreja, ki je premeščen k politični upravi v Ptuj. Vse najboljše na novi življenjski poti!

— Dež je temeljito namočil polje in vinograd. Le škoda, da malo kasno, četravno še ne povsem prekasno. V vinogradih obirajo portugalko. Tožijo pa vinogradniki, da delajo ptiči in mrčes letos prav posebno občutno škodo.

— Statistika poklane živine. V našem mestu se je poklalo v mesnicah v prvem polletju letošnjega leta: 294 govedi, 477 telet, 489 prašičkov in 30 drobnice. Če primerjamo število lani v istem času poklane živine in sicer 244 govedi, 359 telet, 572 prašičev in 30 drobnice, vidimo, da se je letos poklalo več 50 govedi in 118 telet, manj pa se je poklalo 83 prašičev, število poklane drobnice pa je tudi letos enako. K temu poročilo pripomnimo, da je za dolensko metropolo še skrajni čas, da se iz hijgijenskih ozirov odpravijo iz mesta zasebne klavnice in zgradi moderna javna klavnica, za katero je že kupljeno in uradno potrjeno stavbišče in pripravljeni primerni načrti. Kvarne posledice zasebnih klavnic v mestu

Druga izvirna dramska novost

Krstna predstava Bartolove drame »Lopez«

Ljubljana, 26. septembra.

Da je marsikaj gnilega v republiku naših svobodnih duhov, vemo vsi. A dr. Vladimir Bartol je to gnulob pokazal v mozaiku 12 slik, ki jim je dal naslov: Lopez, drama v treh dejanjih. Mozaik je obenem izšel v knjigi in bil v soboto uprizorjen na odru ljubljanske drame.

Zdaj si ga lahko vsakdo prečita in ogleda. Da ga tudi pravilno razume in ceni, je o priliki krstne predstave izšlo še dvoje pogovorov z avtorjem.

Dr. Bartol zatrjuje, da je pisal svoje delo s strastjo in da mu je dal pobudo občutek absolutne nemoči, ki ga ima prostodušen in premočren značaj sprčo pokvarjenosti, zlobe in laži, proti katerim se bori Lopez javno s peresom in besedo.

Iz življenja, ki ga obdaja, jemlje značaj, ljudi predstavlja take, kakršni so po njegovem prepričanju v resnici, in vse njegovo delo je dobilo povod in barvo v naših razmerah. Tako je izjavil. Da pa je našo ljudi in naše značaje ter fabulo, ki je vsaj v bistvenosti čista fantazija, prestavil med španske Baske, za to dejstvo imamo dve razlagi.

Ost v »Gledališkem listu« pravi: »To priča o njegovi (Bartolovi) nobeli po eni strani, o njegovi sramežljivosti po drugi strani. Sam avtor pa je izjavil: »Baski so majhen narod in žive v gorah; nalikujo z nami, imajo pa španski temperament, zato so bolj bruhačji, neposredni, nasilni kakor mi. To se pravi: bolj dramatični.«

Jasno je torej, da je ta drama, pisana s pisateljevo strastjo, z ognjem in prežeta še z baskiško temperamentnostjo, zelo vroča in pereča. Iz bruhanja, kričanja, psovanja in napetosti kar ne pride; končno se pojavi pristen gostilniški pretep in se zaključi prav po slovensko oziroma po baskiško z nožem in zakolom. Junak Lopez, bivši urednik in pisatelj, obliži mrtev.

Pa zakaj toliko hrupa in naposled krvi? — Ker se »premočreni in prostodušni« Lopez bori proti pokvarjenosti, hinavščini laži in zlobi, čujemo neprestano. Ali v čem in kako se javljajo te pošasti, ki jih naslakuje Lopez, tega ne vemo. Da je Lopez predrzen, sirov, oblasten, vidimo; da pa so njegove kritike utemeljene, njegove psovke upravičene, tega nam avtor ni dokazal.

Miguel Lopez ureja in piše »Svobodni prapor«, v katerem ne le stvarno trga druge literate, nego jih tudi osebo mrcvari. To svoje literarno in osebo klanje smatra Lopez za pogumno borbo »za resnico«. Moralist je, kremenit značaj, a obenem izsilju je denar od napadencev, da gre lahko krotak. Podpiše menico za denar, ki ga zopet zalupa. Ko pa je treba plačati, jo iztrga s tolovajskim nasiljem in seže. Obeta le: »Plačam jo, kadar bom pač mogel!«

dar ni impozantno. Ali režiser prof. Šest nas je s svojo originalno inscenacijo resnično prijetno iznenadil in močno zadovoljil. Zares, novo, apartno.

Tudi predstava je bila prav dobra, le preveč so kričali in razsajali. Ker se godi to zdržema, postaja nezno.

Glavno vlogo je igral g. Gregorin, čegar objestno drzni Lopez je bil jeklen ali maslen, kakor pač zahteva izprememba položaja in občutka. Zanimiva kreacija.

Prav naravna, plemenita mati je bila g. Polonca Juvanova, zagonetni kmet ali morda poosebljen simbol sirovega in dobrega srčnega ljudstva, Hasdrubal je bil g. Kralj. Nov značaj v svoji veliki galeriji je postavil g. Skrbinešek s Perezem; da je moral celo ljubimsko gostolito in nenadoma blazniti, ni njegova krivda. Izvrstne tipe so igrali gg. Lipah, Jerman in Železnik; živ in noblesen založnik ali bančnik je bil g. Levár (Alvarez).

Med ženskami je glavna Miranda, ki jo je večje in toplo predstavljala g. Gabri-jeličeva; zaključni dramski vztrik pa ni učinkoval iskreno, nego le teatralno narejeno. Poleg nje sta še sentimentalna Ines g. Vide Juvanove in ljubosumnica Carmen gđ. Slavčeve. Tudi ostali sodelujoči so polno ustrezali.

Avtor je prejel več šopkov in bil pozvan opetovano pred rampo. Želim, da bi se ob svojem prvencu marsikaj naučil in da nam končno res kdaj napiše dramo širšega, važnejšega ozadja in temelja in globljega poznanja sodobnega življenja. Pa tehnično zrelejše delo.

Fr. G.

Z Jesenic

— Tekme v lahki atletiki sokolske župe Kranj, ki bi se bile morale vršiti včeraj v Radovljici, se radi hudega dopoldanskega dežja niso mogli vršiti in so bile preložene na prihodnje leto. Kljub hudemu nalivu pa je prišlo v Radovljico zelo mnogo tekmovalcev, tekmovalk in sodnikov, ki so pokazali z lepo udeležbo zgedno sokolsko disciplino.

— Premestitev vestnega železniškega uradnika. Pred kratkim je bil po službeni potrebi premeščen železniški uradnik g. Josip Drašler z Jesenic za načelnika postaje v Bohinjski Bistrici. Z njim smo Jeseničani izgubili zelo konicilijantnega uradnika ter izvrstnega družabnika, Sokol in »Sloga« pa izbornega pevca.

— Potreba namestitve poštnega nabiralnika. Prebivalcem gornjega dela Jesenic je zelo nerodno, ko morajo v zadnjem trenutku in v veliki naglici nositi večerno pošto na vlak, pri tem pa morajo kupiti peronsko vstopnico, da morejo oddati pisma v

LUKSUZNI DAMSKI ČEVELJČKI ZOPET V ZALOGI

— Pijančev obup. V soboto ponoči si je hotel v Zagrebu končati življenje delavec Martin Hrelja. Zvečer je odšel z zaslužkom naravnost v krčmo in se vrnil domov pijan. Z ženo sta se sprla, mož je najprej strahovito razgrajal, potem se je pa pomiril in se celo zjočkal, kakor je pač navada pri pijančih. Tarnal je, kako je nesrečen, potem je pa odšel v kuhinjo, vzel nož in se dvakrat zabodel v prsa. Žena je odhitela po stražnika, ki je poškodal reševalni avto, da so odpeljali pijanega in močno krvavečega moža v bolnico.

— Pri zaprtju, motenju prebave, gorečici, navalu krvi, glavobolu, splošnem slabopostutju vzemi na tešče kozarec daravne Franz-Josef-grenčice. — Po izkušnjah na klinikah za notranje bolezni je »Franz-Josef-voda« zelo dobrodejno odvajalno sredstvo. — Franz-Josef-grenčice se dobiva v lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Iz Ljubljane

— Iz Prva bolnika v sanatoriju »Slajmerjev dom«. V soboto in včeraj sta bila v Slajmerjevem sanatoriju na Zaloški cesti sprejeta prva pacienta. V soboto je uprava sprejela noko bolnico, ki je imela vnetje roke ter je bila potrebna operacija, danes ponoči so pa prepeljali noko žensko zaradi notranje krvavitve. Potrebna je bila transfuzija krvi, ki se je popolnoma posrečila in se bolnica precej dobro počuti.

— Iz Vinska trta z 2748 grozdov. Večkrat čitamo v časopisih, da je v tem in tem kraju vinska trta, na kateri visi nad tisoč grozdov. Marsikomu se zdi to skoraj nemogoče. Takim radovednežem svetujemo, naj si ogledajo na prijaznem gostilniškem vrtu v znani gostilni pri Jurju Marencu na Dolenjski cesti trto, ki je obrodila 2748 normalnih grozdov, ki ravnokar dozorevajo. Oglejte si jo.

— Iz Zanimiva vaja prostovoljnega gasilnega društva Ljubljana-Barje. V soboto, dne 24. t. m. ob 20. uri zvečer se je vršila vaja gasilnega društva Ljubljana-Barje pod spretnim vodstvom društvenega načelnika g. občinskega svetnika Vrbinca Ivana. Vaja je bila alarmirana, ne da bi o tej nameri kaj vedel kateri član društva. Kot fingiran požar je bila Hamova šupa na Galjevič blizu Lžanske ceste, katera je oddaljena od gasilnega doma nad 1 km. Točno ob 20. uri se je oglašil gasilski rog — znamenje, da gori. Po 5 minutah je že drvel trenski voz z motorno brizgalno na kraj dozdevnega požara. Pet minut za njim pa drugi voz z ročno brizgalno. Ko je prispel prvi voz z motoriko na mesto požara, je že po 1 in pol minute brizgala motorika vodo iz dveh cevi na omenjeno šupo. Kot rezerva je bila takoj napeljana 1 cev iz hi-

no, kjer se bodo z njimi vred imenitno zabavali.

— Iz Tudi reklame je treba popraviti in prenoviti. Ob procljuju bivše Mahrove hiše s pogledom na Vodnikov trg je postavljen visok zidarski oder. Tvrdka »Zlatorog« noče imeti tu na požarnem zidu lepo barvasto reklamo, ki bi obenem poživila nekdanje golo zidovje.

— Iz Esperanto. Mednarodni jezik zmaguje danes v diplomaciji, tujskem prometu, v radiu, na literarnem in znanstvenem polju, v trgovini. Važen je posebno za male narode, ki jim nudi enakopravnost. V kratkem času se ga lahko vsak nauči v tečaju, ki se bo otvoril v torek 4. oktobra t. l. ob 19.30 v St. Jakobski šoli.

— Iz Mestna elektrarna ljubljanska mora za nove hiše Pokojniškega zavoda v Gajevi ulici položiti kabel po Prešernovi ulici. Tozadavna komisija je odločila, naj gre kabel po severnem hodniku, zato bo treba tega prekopati. V cestišču je položenih že toliko drugih naprav, da ni prostora za nove kable. Z delom prične elektrarna prihodnji teden.

— Iz Pouk jezikov francoščine, angleščine, nemščine, španščine in skupinah in za posameznike. Prijave od 6—7. zvečer Bethovnova ulica 7, pritrilje. — Prof. S. Jeras - Guinot. 497-n

— Iz Sočani: Prinesite zanesljivo nabiralne pole na sestanke, ki bo v torek 27. t. m. ob 8. uri pri »Levici!« Odbor.

— Večerni tečaj na Christofovem učnem zavodu se prične 1. oktobra. Vpisovanje 28. in 29. septembra. Domobranska cesta št. 15 (nova vila) od 6. do 8. ure zvečer. — Istočasno vpisovanje tudi za strojepisni pouk. 496-n

Iz Trebnjega

— Iz seje občinskega odbora. Včeraj zjutraj po prvi maši se je sestel občinski odbor k izredni seji, na kateri je bil doležen datum splošne trgovatve v občini Trebnje. Kakor obiljavlja županstvo, je dolečena trgovatve vsem vinogradnikom od 10. oktobra dalje. Pred tem dnem je trgovatve nedopustna, izvenmši podgrgavanje gnilega grozdja itd. — Po seji se je občinski odbor udeležil predavanja sreskega kmetijskega referenta v šoli. Navzočih je bilo tudi mnogo vinogradnikov, ki so predavateljem izvajanjem z zanimanjem sledili. Po predavanju se je razvila živahna debata, v kateri so vinogradniki in predavatelj povedali svoje izkušnje o vinogradništvu splošno tako, da je bil ta sestanek prav umesten in bo poučno predavanje koristilo vsem navzočim vinogradnikom.

— Iz seje upravnega odbora Sokola. Pretekli petek se je vršila seja uprave tukašnjega Sokolskega društva pod predsedstvom staroste br. Jakoba Novaka. Upravni odbor je odobril v glavnem skle-

so se čutile zlasti v letošnjem vročem poletju. Zeleti je, da bi se istočasno z gradnjo javne klavnice uredilo še tik ne ležeče živinsko sejišče, ker bi potem šele Loka prišla do polne veljave kot telovadišče in sportni prostor.

Novi »Adresar Ljubljane« izide.

Stane Din 160, naroča se v tiskarni »GRAFKA«, Ljubljana, Resljeva cesta št. 4. 11179

Iz Celja

— Prva seja celjskega občinskega sveta po počitnicah bo v petek, 30. t. m. ob 18. v sejni dvorani na mestnem magistratu. Dnevni red obsega poročila odevkov in volitev v upravni odbor Mestne hranilnice.

— V celjski bolnici je umrl v nedeljo 25. t. m. zjutraj v 53. letu starosti vladni kancelist g. Fr. Presinger iz Celja. Do svoje upokojitve je služboval pri sreskem načetstvu v Celju in je vedno odločno kazal svoje narodno prepričanje. Pogreb bo v torek 27. t. m. ob 16.30 iz mrtvašnice okoliškega pokopališča. Pokojniku bodi ohranjen blag spomin, preostalim naše iskreno sožalje!

— Začetek jesenske nogometne sezone v Celju. Jesenska sezona za nogometno prvenstvo celjskega okrožja v II. razredu je bila otvorena v nedeljo 25. t. m. ob 10. dopoldne na sportnem igrišču pri »Skalni kleti« s prvenstveno tekmo med SK Atletik iz Celja in SK Sočanjem. Zmagali so celjski Atletiki, in sicer v razmerju 4 : 0 (2 : 0). Atletiki so bili ves čas v premoči, tekma pa ni bila zanimiva in moštvi nista nudili tehnično zadovoljive igrs. Sodnik g. Svetek je bil v splošnem dober, je pa spregledal nekaj napak. Gledalcev je bilo okrog 150.

— Dva zlata prstana, zavita v robec, sta bila izgubljena v soboto 24. t. m. opoldne v mestu. Najditelj naj ju odda pri predstojništvu mestne policije.

Teka tajna

Advokat: Poročeni ste šele šest tednov, pa se že hočete ločiti? Zakaj pa?

— Ker moj mož tako nečloveško z mano ravna. Bila sva tajno poročena, zdaj pa hoče, naj to tajno ohranim.

Dvojna smola

— Zakaj pa jočeš, fantek? — Zašel sem. — In ne veš prave ulice? — Ne. Šele danes smo se preselili. — Kako ti je pa ime? — Tudi ne vem, ker se je moja mamica šele danes omožila.

Med prijateljskimi

— Kateri klubov mi lepše pristaja, beli ali zeleni?

— Zeleni, ker ti zakriva ves obraz.

Jasno je, da se morajo literatje povsed, ne le med Baski, upreti maniram takihle Lopezov. In čisto jasno je, da Lopez, kakršen je, negativen, le trgajoč, psujoč in dušoč, mora podleči. Socialna bitja smo in brez kompromisa in brez manir se ni dalo nikjer nikoli živeti. Kruhek treba vsakomur privoščiti, vsako prepričanje spoštovati in tujo čast prav tako varovati kakor svojo. Teror se vedno zlomi sam.

Ta Lopez ima mnogo dedov in pradedov, ki pa so se vsi borili za večje, višje ideale, kakor on, ki mu gre končno le za uredništvo »Praporja«. Založniki in direktorji, kakršni so Alvarez, so vsi in brez razločka po svetu in res niti drugačni ne morejo biti. Samo tako navno ne govore in do punčk, ki so na prodaj, se gotovo nikdar ne vedejo tako petošolsko. In še nikoli ni noben Perez začeljenal nenačoma blazneti in siliti kakor verveica po steni navzgor, samo za to, ker ga ommerjata ljubosumno dekle in zaviden, siten tovarš. Dr. Bartol ima o živčevju sodobnih novinarjev čudovito zmotno predstavo.

Čudovito zmotno predstavo sp ima vohče o družbi, sicer bi je ne mogel kazati v skoraj prav vseh nastopajočih osebah — edina izjema je mati Lopezova — v tako slabi, večinomna naravnost grdi luči. Vsi ti literatje so slikani čim negativneje in Lopez, avtorjeva simpatija, je le v redkih trenutkih simpatičen, v splošnem pa zoprnik. V svoji borbi omahne takoj in si vzlic svoji genialnosti ne zna najti rešitve. Vseh 11 slik je prav za prav priprava za glavno, bistveno, t. j. za 12. V tej se Lopez temeljito izkašlja in izpljuje na vse svoje tovariše. Avtor Bartol je mlad in živi v tem okolju: pozna ga torej in ve, koliko je resničoljuben... Jaz le želim, da je hudo pretiran!

Tehnično stran svojega prvenca je dr. Bartol opravičil z izjavo: »V našem času je vse raztrgano, zelo fragmentarno, ne daje videza čvrste celote. Zato je tudi naše (t. j. moje!) delo bolj ali manj fragmentarno... Tako je. Resnico je povedal o »Lopezu«. Kdo bi pa tudi lahko rekel: »Man macht aus der Not eine Tugend!«

Znatično je za Bartolovo tehniko, da je skoraj vsaka njegovih slik prav za prav monolog s prisiljenim, kratkim vtikanjem opazk in vprašanj ene, dveh ali treh ostalih oseb. Brez dominantne govornice ni nobena slika. Resničen ansambl se pojavi po leg govornice šele v 12. sliki. Po začetku človek pričakuje razvoja, a mozaik se dvigne do najbolj efektnega uporanja menic in se zaključi čisto nepričakovano z oštarijskim zakolom.

Vzlic burbanu aplavdiranju neke publike, ki je pač po predhodnih informacijah pričakovala izredne senzacije in morda celo česa hujšega, je bil končni vtisk — razočaranje. Streljati s topovi na vrabce, ven-

ambulanco večernega vlaka. Ali bi ne bilo umestno, da bi se v vestibulu postajnega poslopja namestil poštni nabiralnik, iz katerega bi se v zadnjem trenutku pobrala pošta in oddala na večerni vlaku?

— Jeseniški tržni dnevi, ki se vrše ob torkih in sobotah, so s sadjem in poljskimi pridelki redno dobro založeni. Kljub temu, da so cene blaga zelo zmerne, je kupčija vedno precej slaba, ker delavci in železničarji nimajo denarja, da bi si nabavili večje zaloge blaga, temveč so veseli, če si morejo kupiti živila od dneva do dneva. Velik dovoz živil, ki jih privvažajo kmetje na trg, pa priča, da gre tudi kmetom trda za denar.

— Selitve stanovanjskih najemnikov na Jesenicah so zadnje tedne takno pogoste, da kaže kot bi se selilo pol Jesenic. Mnoge stranke so se vselile v novo poslopje, nekateri vpokojenci so morali zapustiti tovarniška stanovanja ter jih prepustiti svojim naslednikom, sami pa iti drugam, dve hiši pa bo tovarna izpraznila in porušila ter zgradila nove tovarniške objekte. Sicer pa se spričo gradnje novih hiš, stanovanj na Jesenicah in na Jamorniku sedaj lahko dobi, tako da skoraj ni več govora o stanovanjski krizi.

— Sport. V nedeljo popoldne se je vršila na sportnem igrišču »Bratstva« na Jesenicah nogometna tekma med moštvom SK »Korotana« iz Kranja in kombiniranim moštvom »Bratstva« z Jesenic, katera je končala z zmago domačinov v razmerju 3 : 1. Igra je bila obojestransko zelo lepo izvedena, oboji igrači so igrali zelo požrtvovalno, najbolji izmed vseh pa je bil jeseniški golmar Brun Viktor. Občinstva je bilo mnogo, ki je z velikim zanimanjem sledilo poteku igre in je bilo zelo zadovoljno s to sportno prireditvijo.

Jutri zapoje Tauber

Ljubljana, 26. septembra.

Tauberjevi prijatelji bodo imeli jutri nepozaben užitek. Slavni pevec nastopi namreč v vlogi Cavaradossija v popularni in tudi pri nas zelo priljubljeni Puccinijevi operi »Tosca«. V filmu »Simfonija ljubze« predstavlja namreč Tauber slovitega opernega pevca, ki mu je in uspeh večji od drugega. S svojim prekrasnim tenorjem nam bo zapel arijo iz tretjega dejanja »Tosce« »Ko so zvezde sijale«. Poleg opernih arij bomo ališali sveda tudi krasne šlagerje in arije iz njegovega najnovejšega zvočnega filma, ki se da po sodbi kritikovi primerjati edinože s nepozabno lepim Tauberjevim filmom »Pot k slavju«.

Film ima krasno vsebino in bo občinstvu izredno ugal. Poleg Tauberja igra glavno vlogo Lien Deyers, za smeh in razvedrilo pa skrbi s svojimi dovipnimi intermezzi znani humorist Szöke Szakali.

R. Desmetič

60

Prokletstvo ljubezni

Roman

— Zakaj? ... Ker smo podedovali po dobri gospe? ... Zapustila je nam dragulje in nekaj denarja ... to je vse.

— Umorili ste jo, vam pravim.

— O tem se pomenimo pozneje ... Spali ne bomo tu. Pojdimo.

Vsak sta prišla dečka za eno roko in krenili so na pot.

— Le poglej, — je dejal Panoufle dečku in mu pokazal oblak črne dima v daljavi, — poglej tja na obzorje, to je vse, kar je ostalo od tvojega doma v Moissellesu in od tvoje dobre gospe.

Toda lopova sta se motila. Helena je bila na varnem. Njen rešitelj se je bil spustil s svojim bremenom na tla, preden se je napol zgorela lestva zlomila. Navdušeni klici so zadoneli od vseh strani, ko sta se prikazala iz gostega dima.

Prihitiel je Paul Vernier in vzel Heleno neznanca iz rok. Previdno jo je položil v kotu dvorišča na žimnico, iztrgano ognju. Prihitiel so ženske, da bi jo budile k življenju.

— Gospod, vi ste junak, — je dejal tisti hip ravnatelj kaznilnice, stopivši k neznanca, ki je bil odnesel iz goreče hiše le neznatne opeklino. — Vi ste junak, pravi junak; verjemite mi, da se spoznam na to, saj sem dolgo nosil vojaško suknjo.

In krepko mu je stisnil desnico.

— Kako se pišete? — je nadaljeval poln občudovanja. — Povejte nam svoje ime, gospod, da ga ne pozabimo ... kajti rešili ste svetnico. Vsi jo ljubimo kot največjo dobrotnico trpečih. Kdo ste ... Oh, oprostite, da vas nisem takoj spoznal ... Bili ste nedavno v kaznilnici in vprašali ste po otroku, ki ga iščete. Vi ste grof Montlaur. Ah, bog vam poplačaj vaš pogum ... Previdnost sama je hotela, da ste zamudili vlak in da ste morali tu obedovati. Pojdite, gospod, da vas predstavim nji, ki ste jo rešili.

Toda množica je bila že obkolila Montlaura, od vseh strani so mu vzklikali, izražajoč občudovanje in priznanje njegovemu pogumu.

— Obžalujem, — je dejal skromno, — da ne bom več videl dame, ki sem jo slučajno rešil. Ura odhoda zadnjega vlaka se bliža in biti moram se nocoj v Parizu ... Zbogom, gospoda ...

Že je hotel oditi, ko je prišla Helena k zavesti. Začuden se je oziral okrog sebe, ne da bi vedela, zakaj leži tu sredi dvorišča, gorečo hišo, med zbeganimi ljudmi in kraj klečečega Paula Verniera, ki je pazil na vsako njeno kretanje.

— Rešeni ste, — je dejal Vernier in pokazal na grofa Montlaura. — In to je vaš rešitelj.

Helena je končno spoznala, kaj se je tisto zgodilo.

Stopila je korak naprej. Kar je razprostrla roke in kriknila vsa iz sebe: — Ramon!

To je bilo že preveč. Nepričakovano svidenje z možem jo je tako pretreslo,

da se je onesvestila. Montlaur je pa hitro odšel, ne da bi se ozrl na njo.

IV.

LOV ZA NEZAKONSKIM OTROKOM.

Pravijo, da je čas najboljši zdravnik.

Ramon Montlaur se je po tem pogovoru lahko nadejal, da se mu bo po tolikih letih trpljenja zopet nasmejala sreča. Toda usoda je hotela drugače. So rane, ki jih niti čas ne zaceli. In tako rano je nosil v svojem srcu Ramon.

Kljub potovanjem, kljub napornemu delu in vsemu prizadevanju se ni mogel iznebiti misli, ki mu je neprestano rojila po glavi:

Ali je imel pravico kaznovati nezvesto ženo, ali je smel tako kaznovati otroka?

Žena je bila podla, naj bo! Toda otrok, angelček, ki je iztegoval proti njemu svoje nežne ročice in mehke ustnice v lipo, ko ga je njegova divja jeza neusmiljeno obsajala, nežno in smehljajoče se bitje, ki se je učilo samo ljubiti in oboževati ga, to bitje je bilo nedolžno.

In kaj je storil z nedolžnim otročkom? Izročil ga je na milost in nemilost banditu brez vere in vesti, najpodlejšemu bitju, vlomniku, morilcu, da napravi iz njega svojega otroka, da ga vzgoji po svoji podobi.

Ah! Bil je kriv, stokrat bolj kriv od žene, ki jo je kaznoval. Da, celo bolj kriv od lopova, ki mu je izročil nedolžnega otroka!

Nestvor je kradel in ubijal. Toda Ramonov greh je bil še težji ... Moril je duše! In naenkrat se mu je zazdelo njegovo početje strahopetno, podlo. Morda je nesrečni otrok že v kaznilnici. Jutri pride na vrsto izgnanstvo, a morda celo smrt.

Ali ni baš o tem pisal Heleni? Mar ni bil baš to cilj, pobuda, razlog njegove osvete?

In naenkrat je v duhu znova videl tisto grozno noč.

Žena se je zvijala pred njim na kolnih, ihtela in rotila ga, naj je ne pahne od sebe. Slišal je njen proseči glas:

— Saj nisem bila jaz, Ramon, pravim ti, da nisem bila jaz.

In sodnika samozvanca je zabolelo srce. A če je govorila resnico? ... Če je nedolžna?

Ne, to ni mogoče! Kaj pa dokazi, ki jih je zbral proti nji? O njeni krivdi ni moglo biti dvoma.

Toda mar ni že dovolj trpela? In on sam, še nedolžnejši od otroka, kaj ni že dovolj trpel?

Kakor Neville naj bi pričakoval smrt sam v tui sobi, ne da bi imel pri sebi roko žene, ki bi mu zatisnila oči, drobno glavico deteta, ki bi sprejelo njegov zadnji blagoslov.

Kar je proti svoji volji pomislil na druge može, ki so bili nesrečni kakor on, pa so se dali omehčati in so sprejeli nezveste žene nazaj pod rodbinski krov.

Seveda to ni bilo več krepostno in blagoslovljeno ognjišče neomadeževane žene. To je bilo domače ognjišče, osnovano na eni strani na kesanju, na drugi pa na odpustanju. To ni bila več sreča, pač pa vsaj mir in pokoj, blede in mračno nebo zimskega dne.

Koliko je videl okrog sebe takih zakoncev! Zakaj bi se ne ravnal po njih? Mar ni Kristus pobral prešušnice?

In po glavi so mu rojili vsi paradoksi, proslavlajoči zakonolomno ženo. Toda vsi ti može so bili slabici, si-ocer bi ne bili mogli več ljubiti svojih žen, ki so imele druge. A če roje tudi njemu po glavi take misli, je tudi on slabič.

Mar še vedno ljubi Heleno?

Ljubiti jo! Kaj še!

Z vsoto odločnosti je zavrnil to misel in jevil se je, da mu je sploh šinila v glavo.

Ponoči se je pa prebudil ves prestrašen, mučile so ga težke sanje. In v temi, izbuljenih oči in burno utripajočega srca je bridko zaplakal.

— Žena! Dete! — je ponavljal z drhtečim glasom kakor Neville na smrtni postelji.

Spoznal je, da Heleno še vedno ljubi. Ljubi obsojeno, zavrženo, izgubljeno; da, ljubi jo!

Ljubi jo z vsem svojim ognjevitim srcem, ne kakor prej, ko jo je dvigal na prestol čistosti in kreposti, toda ljubi jo z vso ognjevitostjo strastnega in neutoženega hrepenenja.

Ljubi sovražeč jo, kakor ljubijo blazneži, ki umirajo srečni in smeje za ženo, čeprav jo zaničujejo.

Da, to je bila ljubezni! In plakal je nad tem spoznanjem ne več od jeze, ne od bolesti, temveč ker ga je bilo sram.

Kaj! On, plemič, ki je sovražil vse grdo in nizkoto, on, ki ni razumel niti običajnih človeških podlosti, niti kompromisov, on je padel tako globoko, da ljubi ženo, ki ga je varala!

Njima poguma streti srce, ki v njem vlada podoba oskrunjene žene. O, stroga grofica Montlaur, njegova mati, se mora obrniti v grobu, ko vidi svojega sina tako ponižanega.

Hotel je zatreči v sebi to sramotno strast, ki ga je pekla v kosteh in pronicala vse njegovo bitje. Vzravnaval se je, pa je kmalu zopet omahnil, bil je brez moči.

Ljubi Heleno!

Ne, ne! ... To ni mogoče!

In da bi pregnal to misel, se je vrge v strastno iskanje nezakonskega otroka, ki ga je bil tako kruto obsodil. Prvič je pomislil na to, da bi zvedel, kaj se je zgodilo s Heleno. S pomočjo matere najde morda otroka.

Obtel je vse bolnice, sirotišnice in poboljševalnice, toda o otroku ni bilo duha ne sluha. Bil je prepričan, da mož, ki mu je bil izročil otroka, ni zapustil Pariza.

Nekega dne ga je privedla pot v Saint-Cloud pred potujoči cirkus. Zavil je vanj. Predstava se je bila že začela. Dekletce v prozornem krilu je stalo na galopirajočem konju, skakalo je čez vrh in skozi papirnate obroče.

Ramon se je malo zmenil za njo. Kar je začel za seboj osoren glas:

— Milček ... si pripravljen?

In prijeten otroški glas je odgovoril:

— Da, oče, pripravljen sem.

Ramon se je ozrl in strašno prebledel. Oprijeti se je moral ograje.

Kar je zaigrala cirkuska godba, zapopotal je boben, konj z dekletcem se je vrnil v stajo in že so se pojavili v areni novi artisti. Bili so trije — mož in dva otroka. Mož je bil visoke, krepke postave, otroka pa zelo lepa. Manjši, komaj osemletni, zelo eleganten, starejši energičnega obraza, velični, žareči oči in bujni svetli kodrov.

Mednarodni seksuološki kongres

Seksualna etnologija, seksualna patologija in interseksualno raziskavanje

Ob znatni udeležbi tudi širše javnosti se je V. mednarodni seksuološki kongres v petek nadaljeval s predavanji o seksualni etnologiji. Predsednik kongresa dr. M. Hirschfeld je otvoril razpravo z uvodom o seksualni etnologiji in je na zanimiv način razpravljal o položaju žene pri raznih narodih in o različnih nazorih glede seksualnosti. Čeprav je seksualni narodopis pri vsakem narodu drugačen, vendar sloni na enaki podlagi, a individualne razlike so odvisne od socialnih, etnoloških in geografskih razmer. Hirschfeldovo predavanje so spremljale mnoge slike, ki pričajo, kako temeljito se je učenjak poglobil v ta problem.

Gospa B. Albrechtova iz Pariza je obravnavala razvoj seksualnih problemov v Parizu od leta 1900, kolikor so v zvezi z literaturo in gledališko umetnostjo. Ob koncu svojega predavanja je z obžalovanjem ugotovila, da ne nastopa proti seksualni reformi samo cerkev, temveč jo sprejema tudi kulturni tisk z rezervo in tako vlada nasprotuje vsem reformnim težnjam, kar priča tudi njen sklep, da se seksuološki kongres ni smel vršiti v Parizu. To trditve je v polni meri potrdil tudi dr. J. Dalsace iz Pariza v svojem predavanju o seksualnih problemih v Franciji.

Dr. C. van Emde Boas iz Amsterdama je v svojem predavanju o kontroli porodišstva ovrgel zmoto nazarjanje o velikem napredku in reformah porodišstva na Holandskem. Razmere so na Holandskem take kakor drugod, kajti reformni seksuološki pokret nareti povsod na nepremagljive ovire. Glavna ovira so politične razmere, ki so še vedno pod močnim vplivom cerkvene morale. Za njim je govoril dr. Lewandowski iz Utrechta, ki se je v svojem predavanju o prostituciji na Holandskem pečal o razvoju prostitucije od najstarejših časov do naših dni. Prostitucija je nujno zlo, ki se ne da popolnoma izrebiti, kajti izvestno številno prostitutk ni posledica socialnih razmer. Naša naloga je iztrgati iz vrst prostitutk tiste, ki so zašle na to pot zaradi bede. To pa lahko storimo samo če jih socialno zavarujemo. S tem mnenjem se je strinjal tudi zadnji dopoldanski govornik urednik J. Schlegel z Dunaja, ki je statistično pokazal, kako se po vojni rekrutira prostitucija iz tako zvanih boljših slojev, ki jih je gospodarski polom zlasti močno prizadel.

V soboto dopoldne je razpravljali kongres o seksualni patologiji. Dr. Lampl iz Prage je v svojem predavanju »Mesodiencefalon in njegovo razmerje do seksualne patologije« opozarjal na to, da ima velik vpliv na seksualne funkcije mesodiencefalon, nikakor pa ne hypofyza, kakor se je doslej mislilo. Zlasti pri ljudeh, nagnjenih k

homoseksualnosti, je mesodiencefalon važen činitelj, kar je ugotovil učenjak eksperimentalno s tem, da se je pri ljudeh, ki jim je vbrizgnil protein v srednji mozeg, pojavila povišana termoreakcija. Njegovo naziranje potrjuje dejstvo, da nastanejo pri vnetju srednjega mozga poleg drugih tudi izpremembe v seksualnem življenju. Dr. Chiavacci z Dunaja je pojasnjeval vzroke vedno večjega porasta impotence pri moških. Dr. Vondraček iz Prage je dokazoval, da notorični alkoholizem pod gotovimi pogoji lahko povzroči homoseksualnost.

Zanimivo predavanje je imel dr. Elkan iz Hamburga, in sicer o novih ugotovitvah o problemu orgazma. O njegovem naziranju, da pomanjkanje orgazma ni nič patološkega, se je razvila živahna debata. Dr. Zweig iz Brna je v svojem predavanju »Seksualnost, živčne in duševne bolezni«, opozarjal, da izvirajo motnje v erekciji iz nemožnosti koncentrirati misel.

Popoldanska predavanja so bila posvečena interseksualnemu raziskavanju, ki je o njem obširno izpogovoril v svojem uvodnem predavanju dr. M. Hirschfeld. Pečal se je zlasti s pomembnejšimi biseksualnimi tipi. Učenjak razločuje androgynofile, to se pravi moške, ki imajo nagnjenje k virilnim ženskam ali femininim moškim, nadalje moške, ki so sami androgyni in ki jih virilne komponente vlečejo k ženskam, peridicne primere heteroseksualnosti, kjer prevlada homoseksualnost, in končno kot četrti tip narciste, ki jih hrepenenje po ljubezni ženi bodisi k ženskam ali k moškim.

Dr. Hirschfeld je prepričan, da je Krafft-Edingova teorija o prirojeni in pridobljeni homoseksualnosti nevdržna, kajti po njegovem mnenju gre za konstitucijske tipe. Nepravil homoseksualnosti moramo pripisovati enako važnost kakor ipsaciji. Ob koncu svojega predavanja je dr. Hirschfeld izjavil, da v spolnih abnormalnostih ne smemo več videti greha ali grdobije, temveč neke vrste bolezni, ki človeka za njo v nobenem pogledu ne more biti odgovoren.

Sledila so predavanja dr. Diesa iz Berlina o interseksualni duševni projekciji, dr. Abraham iz Berlina o načinu operativnih izprememb spola pri moških, dr. Hartvicha z Dunaja o lečenju moške potenciale potom aktivne hormonizacije, dr. Schönfelda iz Brna o seksualnem problemu v umobolnici in o potrebi sterilizacije duševno bolnih in dr. Banka iz Brna o vplivu visoke temperature na gonado helix pomatia.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

V RESTAVRACIJI HOTELA 'METROPOL'
(MIKLIČ) — toči beli sladki vinski mošt po Din 10.—
liter in prvovrstno PORTUGALKO!

Gospodje, ki polagajo važnost na svojo zunanost,

skrbijo predvsem na elegantno in dobro prilagojene ter fino izdelane obleke, površnike in trenchcoate ter vsa druga oblačila in si jih nabavljajo pri

LUKIČ, LJUBLJANA, STRITARJEVA

Izgostavljanje tudi po meri. — Cene presenetljivo nizke.

Klišaje

vseh vrst enobarone in večbarone izdeluje klišarna

Južografika

Sv. Petra nasip
št. 23
Telefon 2496

KUPIM

PARNI KOTEL

od 10 atm. pritiska, 50 do 60 m² kurilne ploskve, malo rabljen, dobro ohranjen, po možnosti marke Bacco Vilcox, kulpmo. Ponudbe na naslov: Paromlin »Slavija«, Vukovar. 3610

STANOVANJA

DVA GOSPODA

ali gospodični sprejemem na stanovanje in hrano. Krasno opremljena separirana soba s kopalnico. Potrpe se na Vodnikov cesti št. 12, tik tramvajskega postajašča. 3617

NEPREMIČNOSTI

MAJHNO POSESTVO

blizu zagorskega rudnika oddaljen takoj v najem. — Pojasnila daje Ivan Goršek, Zalog 80, Dev. M. v Polju. 3565

ZARADI PRESELTITVE

svoje krojaškega obrta v Ljubljano, Gradišče 4, oddam **LOKAL** s veliko delavnico v Rožni dolini, C. IV, št. 7. — A. Žigon, kraj. mojster. 3558

MANJŠE POSESTVO

v neposredni bližini Kranja zelo ugodno prodam. Informacije daje Franc Sejovic, posestnik, Gorenje pri Kranju.

LEPO POSESTVO

4 orale zemlje, 5 minut od kolodvora in farne cerkve, na prodaj. Pojasnila daje Cernjavič, Sv. Ilj, Slovenske gorice. 3611

POSESTVO

prodam 20 minut od farne cerkve in 1 uro od Mokronoga. Novejšo gospodarsko poslopje, zidana hiša, zraven 60 sadnih dreves, travniki in njive tik hiše. Goji se 4 glave živine in več prašičev. Blizu sta 2 vinogradi s 15 hl pridelka. Lep bukov gozd. Vse skupaj 48.000 Din v gotovini, polovica s knjižico. Pojasnila daje Sbil Henrik, Mokronog. 3595

PRODAM

STIRISEDEZEN AVTO odprt, malo rabljen, dobro vzdržan, z malo uporabo bencina, prodaj — Uran, Ljubljana, Mestni trg 11. 3592

LEPE OREHE

štajerske, od 50 kg naprej po Din 4.50, orehova jedra od 5 kg naprej po 15 Din razpošilja Josip Verstovšek, Brežice. 3616

JEDILNI KOSTANJ

štajerski, lep in izbran, začnem razpošiljati začetkom oktobra po najnižji dnevni ceni proti povzetju železniške postaja Poljane, Jožef Korosec, Svoča, pošta Majšperk. 3615

Slatinske tablete za hujšanje

Vam vrnejo vitkost, mladost in lepoto, ker raztope in odstranijo preobilno mast.

Tekom enega leta izgubite na težini 8—14 kg.

Doza 100 tablet Din 46.—
Doza 200 tablet Din 74.—

Slatinske tablete proizvaja **LEKARNA MR. BAHOVEC, Ljubljana**

Kjer vsa druga sredstva odpovedo, dosežejo Slatinske tablete za hujšanje presenetljiv uspeh.

DKW MOTOR

350 cm³, model 30, v brezhibnem stanju, zelo poceni prodaj V. Sitar, Jesenice. 3596

RAZP

BRZOPOPRAVLJALNICA popravila čevlje hitro in poceni. — Ljubljana, Šelenburgova ul. št. 4, dvorišče. 91/T

CEVLJI

NA OBOKE »TEMPO«, Gledališka ulica 4 (nasproti opere) 74/T

Najcenejši nakup!

KONFEKCIJA — MODA ANTON PRESKER, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. 72/T

MALINOVEC

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan, se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 6

TELEFON 2059

PRIMO

SUHA DRVA

Pogačnik, Bohoričeva 5.

SMUČARJI

Pripravili smo 200 parov smuč, katere prodajamo v predsezoni samo po Din 90.— par. Opozorjamo, da je sedaj tudi čas za vsa popravila, katera izvršimo v najkrajšem času, solidno, hitro!

'ALPINA' d. z. o. z.
LJUBLJANA, Masarykova c. 14

Predstavniki:

Stane Šporn